

శాసనసభల సమావేశము

వంగదేశపు శాసనసభ.

కొండుటేటిల్ వారును దొరతనమువారి సేవకులు.

కొండుటేటిలు సంఘము.

వంగదేశపు శాసనసభలో గౌ॥ బాబేంద్రచంద్ర తే గారికి ప్రత్యక్షమైన మిచ్చులు లెక్కనగా కలకత్తా నగరమున కేసినట్లును కారై కేటే ప్రభువుగారి యాతిభ్యము సెందినట్లును తెలియజేసిరి. కలకత్తా పురవాసులగు యూ రోపియనులతోను హైందవులతోను కర్మి గారు ప్రజా విష యముల కొన్నిటిని వాదించి దనియు దొరతనమువారికి తెలిసి నంత వట్టుకు వంగదేశములో కొండుటేటిలు సంఘములు లే క్కయు, అట్టివి, సామింపబడిన ప్రభుత్వోన్యాయములు సభ్యులు కాగూడదనియు గౌ॥ కర్ గారు తెలియజేసిరి.

దొరతనమువారు వాదాప్రతికల నాదరించుట.

పైసభ్యులకు ప్రస్తుతపగా 670 రూపముల ఖర్చుతో 125 డక్కరీపులను, 600 రూపముల ఖర్చుతో 241 కిత్తు సమాచార పత్రికలను, దొరతనమువారు తెప్పించుచున్నార నియు, కర్ గారిలలోను విద్యార్థి వనతి గృహములలోను ప్రిన్సి పలుల యిష్టమువచ్చిన పత్రికలను తెప్పించుచున్నారనియును దొరతనమువారి పక్షమున విద్యాశాఖాధికారి గౌ॥ హార్నెలు గారు తెలియజేసిరి.

1917-18 సం॥ పు ఆర్థిక వ్యవహారములు.

1917-18 సం॥ పు ఆర్థిక పత్రము ఉపపాదించబడెను.

ఆర్థిక పత్రములో కొన్ని మార్పులు మాత్ర ముండెను. పన్ను కొం తవరకు తగ్గియుండెను. వంగదేశజరులు మద్యపానముల వదలు టచే 2 లక్షలవచ్చు తగ్గిపోయెను. ఇందువలన నిలువనైకములో నుండి ఖర్చుచేయవలసి వచ్చెను. గొప్పజిల్లాలను చిన్నవిగా చేసి పోలీసువ్యవహారములలో కొన్ని సంస్కరణములనుచేయు నెడల నిలువనైకములో నుండి ఖర్చుచేయవచ్చు వని దొరతనమువారి పక్షమున గౌ॥ బీటరు బెల్ గారు చెప్పిరి. ఈమాటమీద వరుం బడికంటె ఖర్చుపెచ్చవచ్చునని దొరతనమువారు చెప్పిరి. పోలీసు ఖర్చులను తగ్గించుటకును అట్లు కూడబెట్టినదము విద్యావిషయములకును ఆరోగ్యవిషయములకును ఉపయోగిం చుటకు బిగి తీర్మానము లుపపాదించ బడునని నూచింపబడెను.

బొంబాయి శాసనసభ.

రాష్ట్రీయ ఆర్థిక పత్రము.

గవర్నరుగారి యధ్యక్షతక్రింద ఈనెల 13 వ తేదీని సమావేశమైన బొంబాయి శాసనసభలో గౌ॥ కారై కేటేలు గారు ఆర్థిక పత్రమును హాజరుపరిచిరి. 1917-18 సం॥ పు ఆర్థిక పత్రములో గత వత్సరపు నిలువ 2,43,21,000 రూపములు. ఈవత్సరము పన్ను 8,05,04,000. ఖర్చులుపోగా వత్సరాంత మున 2,54,11,000 రూపములు నిలువయుండునని తోచుచు న్నది. పన్ను ఈవత్సరమునకంటె 53,74,000 రూపములు బాడ్జిగు సరిచూడబడినదానికంటె 409000. రూపములు బాడ్జిగుచున్నది. ఈవత్సరమునకంటె ఖర్చు 84,14,000 రూపములు బాడ్జిగు సరిచూడబడినదానికంటె 52,19,000 రూపములు బాడ్జిగుచున్నది. రాబోవు సంవత్సరపు ఆర్థిక పత్రము యుద్ధము జరుగునను తలపుకోసే తయారుచేయబ డిడి. అత్యవసరమైన ఖర్చులు తప్ప మిగిలినవన్నియు ప్రస్తు తము కొట్టివేయబడినవి. 1911-12 మొదలు విద్యావిషయ మున నిచ్చుచున్న గ్రాంటులకును అపొల్టబంద్ పాపక ధవనముకును 1911-18 సంవత్సరమునకు 474000 రూపము లీయబడినవి. యుద్ధమువలన కలిగిన మార్పులకు గాను పోలీసు, వైద్యము, విద్య మొదలగువ్యవహారములకు 1,74,000 రూ పము లియ్యబడినవి. విద్యావిషయములో రోమన్ క్యాథో లిక్ మిషన్ పాఠశాలలనుండి ఆస్తియూ జర్మను డేరీయులగు నుపాధ్యాయులను తీసివేసినందులకై కొంతనైక మీయబడినది.

ఆర్థిక పత్రమును హాజరు పరుచుటకుముందు వి. జే. పటే లుగారు ఆర్థిక పత్రమును కొన్ని రోజులవరకు చూప పనిలేదని చెప్పిరి. ఆర్థిక సంఘములో తన యూహలు కొన్ని కొనసాగ లేదనియు, సంఘాధ్యక్షుని కాయధికారులు లేదనియు కాబట్టి ఆర్థిక పత్రమును సంఘమువారు మరల తయారుచేయ వలయు ననియు నైచారు చెప్పిరి. ఆయన యూహలు నిజముగా నాలోచనములే. వారి యూహలు అధికారసభ్యుల యధి కారులును కొట్టివే యుచున్నందున మింకోమాట్లాడగారి సంస్క రణములు నిష్ఫలము లగుచున్నవి. ఆర్థిక సంఘవిచారణాంత మున సంఘమువారు తగిన యూహలు కొన్నిటిని పట్టుకొను నుపాధ్యాయులని కాకై కేటేలుగారు నుడిచిరి.

ఆర్థిక వ్యవహారములలో చట్టముల ప్రకారము వాదించ వలసినదనియు చట్టముల ననుసరించిన తీర్మానము నెద్దానినైన చేయవచ్చుననియు గవర్నరుగారు పట్టుకొని నడిగిరి. పట్టు కొనుట తానట్లు చేయలేనని తెలుప ఆర్థిక పత్రము. దాఖలు చేయబడెను.

ప్రశ్నోత్తరములు.

స్వపరిపాలనా సమితి.

గౌ॥ జి. డబ్లియు. భర్మిగారడుగగా, రాజధాని కంఠయు రెండు స్వపరిపాలనా సంఘములు కలవనియు, వాటి సభ్యుల సంఖ్య తెలియదనియు దొరతనము వారి యజ్ఞప్రకా రము సి. ఐ. డి. వారు సభ్యుల నామములను ఇతరవిషయము లను కనుగొనుచున్నారనియు దొరతనమువారు చెప్పిరి.

వలస కూలీలు.

కామట్ గారి ప్రశ్నకు నూతన వత్సరములలో కీజీడివు ల కెవ్వరు చెల్లలేదని దొరతనమువారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. పట్టుకొనుట రకుగగా రాజధానిలో వలస కూలీలను చేర్చుకొనములు లేవనియు 1916 సం॥ వ బొంబాయి రేవు నుండి ఎవ్వరిని పంపలేదనియు, బంధక వ్రాత నిషేధకసభ లనే కము రాజధానిలో జరుగుట దొరతనమువారికి తెలియునని యు, ఆ విషయమును గురించి ఇండియా దొరతనమువారి కే మియు తెలియచేయ లేదనియు దొరతనమువారు చెప్పిరి.

మధ్యరాష్ట్రముల శాసనసభ

ఈ నెల 13 వ తేదీని జరిగిన శాసనసభలో గౌ॥ హుల్లాగారాధిక పత్రమును హాజరుపరిచిరి.

నివిల్ సర్వీసులోనివారికి 8 న్యాయమూర్తివదవులు రాష్ట్రీయసర్వీసులోని వారికి నాలుగు ఒసంగుటకంటె అటుఇటు ఇటునటుచేసిన బాగుండునని గౌ॥ కేల్ కారుగారు తెలియజేసిరి. పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషన్ రిపోర్టు కాలమున నె హైందవుల యభిమానము నణగద్రొక్కట న్యాయము గా దనియు, అదృష్టవశమున తమరాష్ట్రములో నాలుగు జరు గుట లేదనియు చెప్పిరి. వీరి తీర్మానము నడ్డగించుచు శాసన సభలో నిట్టివిచారణలు జరుగునాడ దనియు ప్రస్తుతమున్న యేర్పాటులు బాగుగనున్నవనియు గౌ॥ స్టాకాతుగారుచెప్పిరి.

తర్వాత శాసనసభ కట్టి అధికారము కలదని తేల్పారు గారు మరల చెప్పిరి. ఈతీర్మానమునకు 14 రు వ్యతిరేకము గాను 11 రు అనుకూలముగను చెప్పినందున కొట్టివేయబడెను. గౌ॥ దీక్షితుగారు గూడ నిట్టి తీర్మానము చేయదనియును కొట్టివేయబడెను.

పంజాబు శాసనసభ

తెప్ప నెంటు గవర్నరుగారి యధ్యక్షతక్రింద ఈనెల 13 వ తేదీని దొరతనమువారి భవనమున నీసభ సమావేశ మయ్యెను. గౌ॥ ఎయిమ్స్ గారు ప్రమాణముచేసిన తర్వాత గవర్నరుగారు బాద్వాదు లొంగుటను తెలిసి అందు పంజాబు యోధులొనర్చిన సాహసకృత్యముల వర్ణించి ఈముపజయము జర్మనువారి నణచునని చెప్పిరి. సభికులందరు సంతసము సెంది రాజప్రతినిధిగారి కభినందన పత్ర మొకటి పనుప నుత్సహించిరి.

తర్వాత కొన్ని ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను.

తర్వాత గౌ॥ లండన్ గారు ఆర్థిక పత్రమును హాజరు పరిచిరి. గౌ॥ మెనాన్, షేకర్, తామ్సన్, క్రెయిగు, ఎయికుమర్, ట్నెండ్, గాడ్ గార్లు ఆపత్రమును విశదీకరించిరి.

కార్యనిర్వాహక సభ.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు యుద్ధానంతరము పంజాబులో నొక కార్యనిర్వాహకసభ నేర్పరుపవలయు నని గౌ॥ బక్ సి సోహాల్ గారు నుడిచిరి.

పంజాబు, బీహారు సంయుక్త రాష్ట్రముల కెంతమాత్ర ము తీసిపోవునది గాదని చెప్పి రాజావైశ్రముల్లగారు వైతిర్మా నము ననువదించిరి.

ఈ విషయములో తమ కేయధికారము లేదనియు నై అధికారులు నిర్వహించవలయు ననియు యుద్ధానంతరము ఇండియా పరిపాలనా రియర్డి నెరవేర్చిన బాగుగ నుండుననియు స్థానిక ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసిరి. ఈ తీర్మానమును చాల వంది సభికు లామోదించుటచే తీర్మానమును ఇండియా దొర తనమువారి కనిపిరి.

బక్ సి సోహాల్ గారు 30 వత్సరముల భూమికిష్ట పెటల్ మెంటును గూర్చిన చర్చ ప్రస్తుతము ముడదనిరి.

పంజాబు మహమ్మదీయులను గూడ నిరంక రాష్ట్రము లందుకలెనే సామ్రాజ్య శాసనసభకు ప్రజల తన్నుకొనకలసిన దని ఫళ్లీ హాసేక్ గారు నుడిచిరి.

తర్వాత ధాన్య గారు దొరతనమువారి యభిప్రాయ మును తెలియజేయుచు మహమ్మదీయుల కధికార మిచ్చిన హిందువుల యధికారము తగ్గుననియు చెప్పి పంజాబుసభకు ప్రజలు సభ్యుల నెప్పుకొనవలయునా అని అడిగిరి. తుదకు సభికుల యభిప్రాయము మీద తీర్మానము హుసేన్ గారి పక్షము చేయబడెను.

తమ నాకరిని వదల నున్న విద్యాశాఖాధికారి గౌ॥ గాడ్ గారిని గవర్నరుగా రభినందించిరి.

ఆర్థిక పత్రములో 1917-18 సం॥ వ ఖర్చు 609914000 రూపములు. ఇది సవరణచేసినదానికంటె 40లక్ష లధికముగా నున్నది. నిలువనైకము సవరణ చేసియుదాని కంటె 8లక్ష లధిక ముగా నున్నది. ఆర్థిక పత్రము వద్ద పరిమితిని బట్టి తయారు చేయబడినది. వడ్డములేనందున మైరు తక్కువగా నున్నదని ఆర్థిక వ్యవహార కార్యదర్శి గారు చెప్పిరి. పోలీసుఖర్చులు తక్కువైనవి. పన్ను బాడ్జిగా నున్నది. విద్యావిషయమై 1½లక్షలును ఎడ్వర్డురాజ జ్ఞాపకబహు వైద్యకళాశాలకు ఆరోగ్యవ్యవహారముక్రింద ఒకలక్షరూపములు ఖర్చైనవి.

బాద్వాదు స్వాధీనము.

లాహోరు మార్చి 13:- ఈ రోజున జరిగిన సభలో బాద్వాదు స్వాధీనమైన సంగలి గురించి తెప్పి నెంటు గవర్నరు గారు నూచించిరి. ఈ సందర్భమున లాహోరునందున్న ప్రభుత్వమువారి ఆలయములన్నిటి మీదను ఆంగ్ల పతా కములను జయనూచకముగా ఎగురవేయు చుండిరి. నగరమందంతటను దీపారాధన గావించిరి. మహమ్మదీయులకు పవిత్రమైన ఆలయము లన్నియు బాగ్రతగా కాపాడబడునని లెఫ్ టినెంటు గవర్నరుగా రభయపాస్త మిచ్చినమీదట మహమ్మదీయులందరు సంతృప్తపూర్వములైరి. స్థానిక శాసన సభలో సభ్యులుగానున్న దివానుబహదరు క్యాబా యూ సఫ్ షాగారు సభాసంతరమున నింటికి బోవు సమయమున దొరతనము వారి మందిరపు మెట్లనుండి కాలు జారి నేలబడిరి. ఈయన వాధక్యముచే కాలు జారి పడినందున తలకు గాయములు తగిలినవి- వైద్యసహాయము నిమిత్తము వెంటనే నమాచారుము పంపబడెను. తగిలిన గాయము లెట్టివో తెలి యలేను.

సంయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభ.

ఈసభలో గౌ॥ పిక్ గారు ఆర్థిక పత్రమును హాజరు పరిచిరి. 1916-17 సంవత్సరమున ఆదాయము 6,76,98000 రూ ప య ము లు ను ఖర్చు 68097000 రూ ప య ము లు ను అగునని తెలచిరి. పత్రములో నాదాయము 69264000 రూపములుగా 16 లక్షలు హెచ్చినవి. ఖర్చు 67516000 రూపములకు తగ్గినది. మంచి వడ్డములు, వ్యాపా రము, తక్కువ ధరలు రాగిమైరు బాగుగ పండినందున అభి వృద్ధి కలిగినది. 1917-18 సం॥ పు ఆర్థిక పత్రములో ఆదాయ ము 69584000 రూపములును ఖర్చు 69598000 రూపము లుగ నున్నది.

ఆర్థికదశ యంత కష్టముగా నున్నచు సకాలవడ్డమువ లన లాభము కలిగినదనియు 4 లక్షలు రూపములు తగ్గుటకు బదులు 17 లక్షలు హెచ్చిన దనియు, ఈప్రకారము మైరు పండి వడ్డము గురిసిన ఆదాయము హెచ్చుననియు, విద్యా విషయమై 2½ లక్షలును వ్యవసాయ విషయము 7½ లక్షలును, గోధుమమైదనకును, వైనితలపురమున అంటువ్యాధి వైద్యాలయమునకును కొంత ఖర్చుచున్నదనియు గౌ॥ పిక్ గారు చెప్పిరి. తర్వాత నాయాశాఖలవారు తమ విషయము లను హాజరుపరిచిరి.

బర్మాదేశ శాసన సభ.

రంగూన్, మార్చి 13:- మార్చి 12వ తేదీని లెఫ్ టి నెంటు గవర్నరు గారి అధ్యక్షతక్రింద బర్మాదేశపు శాసన సభ సమావేశ మయ్యెను. ఆనాటి కార్యక్రమమునకు పూర్వ ము మాడలేవాస్త్ర్యులగు బర్మా ప్రజల నయ్యకమున గ్ర హించి ఆధిక్యత గాంచిన గౌ॥ మాంగ్ బాటాకుగారు మృతి నొందుటచే సభకు కలిగిన నష్టమునకు సభవారి తరపున అధ్యక్షులు తమ విచారమును తెలియజేసిరి. హాడ్ మాంగ్ బాటాక్ గారు ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటు గాను మునిసిపల్ కమిషనరు గాను పనిచేసి యుండిరి. వీరు ప్రజాక్షేమము గోరుచు చాల వరకు ప్రజాభ్యుద్ధికి పాటుపడిరి.

వీరు శాసనసభలో సభ్యులుగా నున్న కొలది కాలము లోనే తోడి సభ్యులు వీరి సమంజసగుణములను క్షాళించి వానిని నేర్పుకొన నారంభించి సభ్యులందరు తమకు గల ఆధి క్యతను ఉపయోగించి యుద్ధములను ముగింపబడదు బలపడు

చున్నట్లు చేయవలెనని ఒత్తిపలికిరి. ఈ కార్యము సామ్రాజ్య మందున్న ప్రతిమనుష్యునకు ప్రధానముగ జేయవలసిన విద్యు క్తధర్మము. స్వలాభమునైన మానుకొని ఈ పనికి పాటుపడ వలెను. సామ్రాట్టనకును సామ్రాజ్యమునకును మన ప్రభుత్వ క్తి లోటులేకుండ మన రాజ్యమందు తగిన కృషి జేసి ఈ యుద్ధ ఋణమును జయప్రదము గావించవలెను.

సవరణజేసిన ఆర్థిక పట్టీని 1917-18 సం॥కు ఆర్థిక కార్య దర్శి గారు గౌ॥ డబ్ల్యు. జే. కెయితుగారు సభవారి ఎదుట బెట్టిరి. సంవత్సరాంతమున 83½ లక్షల రూప్యముల రా ష్ట్రీయ నిలువ లేలేదు. ఇది గత వర్షానంతరమున తేలిక నిలువ కంటె 10 లక్షలు తక్కువగా నుండినది. సవరణజేసిన ఆర్థిక పట్టీలో 1918 సం॥ జనవరిమాసము 31 తేదీవరకు 57½ లక్షల రూప్యములు ఎక్కువగా కనబరచుటకై 10 మాసములకు వచ్చెడు ఆదాయములు కూడ జేర్చబడినవి. మొత్తమువీధ 26½ లక్షల రూపాయలకంటె హెచ్చు కనబడను. యుద్ధ కారణముచే అటవి ఆదాయము చాలా తగ్గినది. వ్యయసందర్భమున సవరణజేసిన అంచనాలో 552½ లక్షల రూపాయల మదింపు చేయబడినది. ఇది 1917 సంవత్సరము వరకు యుద్ధముందుననే జేసిన ఆర్థికపత్రపు అంచనా కంటె 6½ లక్షల రూపాయలు తక్కువగా నుండును.

రంగూనునందు బహిరంగ సభలు యుద్ధఋణసందర్భ మున సమావేశమైనవి. రాష్ట్రమునందీతరప్రదేశములందు గూడ ఈవిషయమైన సభలను సమకూర్చవలెనని ప్రచురముచేయు చుండిరి. అనేకజనులనుండి చందాలు వచ్చుచున్నవి. యుద్ధ ఋణమునకుగాను 20 లక్షల రూపాయలకు ఇచ్చుటకు రంగూను పోస్టు కమిషనరులు నిశ్చయించిరి.

ఒక చిత్రవార్త - ప్రశ్నయము.

రాజోవు ఏప్రిలునెల 22-వ తేదీని ఆస్టిరాయిడ్ మెథ్యూసా అను నొకగ్రహమువలన భూమికి ప్రత్యేకప్రద రము రాగలదని అనేకు లనుకొనుచున్నారు.

ఆస్టిరాయిడ్ మెథ్యూసా అనుగ్రహము చక్రగతిలేఖ యందు ఒక లోకచక్రతో డీకొని నూర్యగ్రహము వైపుకు విశేష వేగముతో పరుచుచున్నదనియు, ఈదినమునుండిగ మాసము లకాలములోపల తప్పకు భూమిని దాకుననియు, అమెరికానేష నల్ అబ్జర్వేటరీవారు నిర్ధారణచేసిరట. ఈగ్రహము భూమిని దాకు వోటు అమెరికాలోని మెక్సికో ప్రాంతమెయ్యందునని లెక్కనలన లేలినది. గ్రహము చెప్పబడిన కాలమునకు కొంచ మాలస్యముగా పడునెడల పసిఫిక్ మహాసముద్రమునందు ఒడ వచ్చును. కొంచెము ముందే తటస్థిమనెడల మెక్సికో అభాత మునందు పడవచ్చును. గ్రహపతనమువలన గొప్ప భూకంపము కలుగుటయే గాక 800 మైళ్లవఱకు చుట్టుప్రక్కల గొప్ప సముద్ర గండ్రగోళము జరుగునని కొందఱును, రెండు అమెరి కాలయందును జీవములన్నియు నశించుననికొందఱును చెప్పు చున్నారు. దీనివలన యునైటెడ్ స్టేట్సుభాగమంతయు భూ గర్భితమగునని కొందఱి యభిప్రాయము.

కొలంబియాయందును కార్ పండితులు దీనివలన భూమికి మహాప్రళయము సంభవింపవచ్చునని వ్రాసిరి. అది పడినవోట మాత్రము భూమి అంతయు ఆవిరి యగునని స్పిరి యార్ పండితు లనిరి. మఱి కొందఱు పండితులు కార్ పండి తునితో నేకిభవించిరి. ఇంకేమియు జరుగకుండు నెడల ఆ గ్రహము భూమిలో చాలభాగమును జొచ్చుకొననని అందఱు నభిప్రాయపడిరి.

ఎట్లయినను మార్ష్యునిచుట్టును భూమి సంచరించు స్థితి మారుననియు, భూమి యాకారము మారుననియు, భూమి వక్రగతిలేఖయు మారుననియు చెప్పబడినది. ఉపద్రవముమాత్ర ము తప్పదట.

ఈ చిత్ర వృత్తాంతము "ఆన్లైన్" అను పత్రిక యందు జనవరినెలలో ప్రచురితమైనదని తెలియుచున్నది. ఇది యంతయు నసత్యమని మన మనజాలకపోయినను ఇట్టి వృత్తాం తము లెన్నియో మన మిదివఱకు వినియున్నామని చెప్ప గలము.

హెచ్.టి.మహమ్మద్ అందుకో, [723] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటి.

శాశీలోనుండు అనేక చిత్రమయిన మంచి వస్తువులు వీరు బహు చవుకగ సప్లయిచేతురు. ఒకసారి ఆర్థరు యిచ్చిచూచినచో తమకే తెలియగలదు.

మన సత్వర రాజకీయ చర్య.

(1)

డాక్టరు టి.ఎం. నాయుడుగారి యువన్యాసము.

నిన్నటి సాయంత్రము విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో "మన సత్వర రాజకీయచర్య" అను విషయమును గూర్చి డాక్టరు టి.ఎం. నాయుడుగారు పన్నెనించిరి. గౌ॥ అచార్యుడు తల్లిమావక్రయాదుగా రధ్యక్షత వహించిరి. అధ్యక్షులు ప్రారంభోపన్యాసము నిచ్చుచు ప్రస్తుతము హిందూదేశమున వైకమత్యము లేక విభక్తమై యున్నది కనుక ఈ సమయమున హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలన మీయగుదా దనియు అట్టి చిన్నయెడల తక్కిన సంఘములకంటె హిందూదేశములో నున్న మహమ్మదీయసంఘపుస్థితి మరింత దీన మగుననియు దేశ పాలనా విషయమున మహమ్మదీయులకు పాలుండక పోవు ననియు చెప్పిరి.

డాక్టరు నాయుడుగారు పన్యాసము నారంభించి యిట్లు నుడిచిరి. మన భావిరాజకీయాభివృద్ధినిగూర్చి తెలిసికొనవలయు ననిన మనపూర్వస్థితిని కొంచెము యోచింపవలయును. భారతీ యులు తమకు రాజకీయాభివృద్ధి నొసంగుదని నిరంతరమును ప్రభుత్వమువారి నడుగుచుండిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారును వారికోర్కెలవై అప్పడప్పుడు కొన్ని రాజకీయాధికారములను ప్రజల కొసంగుచుండిరి. ప్రజలడిగిన అన్ని ఆధికారములను ప్రభుత్వమువారి రిచ్చుచుండిరిని మన మనజాలము. ప్రభుత్వము వారి రిచ్చదగిన రాజకీయవిషయపు హక్కులకంటె ఎక్కువ హక్కులను ప్రజలెప్పుడును అడుగుచునే యుండును.

రాజకీయ స్థితులు దినదిన ప్రవృద్ధి మా న ము లు గ నే యున్నవి యని నమ్మకము చెప్పినప్పుడు కొంత సంస్కృతి గలు గును. ఇంతకు క్రితము కొంతకాలమువఱకు తమ స్థితులు బాగుగనే యున్నవని ప్రజలు నమ్మియుండిరి. మింటో మార్గ గాల్గ సంస్కరణములు 1909 వ సంవత్సరమున అయిలులోకి వచ్చినప్పుడు ప్రజల తొద్దదరమున వారిని స్వీకరించిరి. ఈ వర మును వారు స్వీకరించి రెండవవర మెప్పుడు వచ్చునో యని యెదురు చూచుచున్నారు.

గత రెండుసంవత్సరముల క్రిందనుండి ప్రజల రాజకీ యాశయములు విపరీతస్థితి నొందినవి. స్వరాజ్యోద్యమము బ్రిటిషు ప్రజలచేగాని హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారిచే గాని ఎన్నటికిని అంగీకృతము కాజాలదు. ఈ యాందోళనము కష్ట కారణ మైనది. ఐంగ్లండు స్వరాజ్యోద్యమమునుగూర్చి మనకు తెలియును. 1800 వ సం॥ రము వఱకు ఐంగ్లండునందు ఒక పార్లమెంటు సభ యుండెను. సంయోగ శాసన మేర్పాటుప బడిన వెనుక పార్లమెంటును తీసివేసిరి. ఈ పార్లమెంటు సభను మఱు సెలకొల్పజేయుటయే ఐంగ్లండు స్వరాజ్యో ద్యమపు ముఖ్యాభిప్రాయము. హిందూదేశమున కింతకు ముందెన్నడును పార్లమెంటుసభ యునున్నదియే లేదు. భార తీయుల కెన్నడైన స్వపరిపాలన మనునది యుండునదేనా సందే హ మగుచున్నది. ప్రాచీన హిందూదేశమున స్వపరిపాలన మనునది యుండినట్లు గ్రంథలములగు నిదర్శనము లేమియు లేవు. పూర్వకాలమున భారతీయులకు స్వపరిపాలన ముండె నని యనుకొననను, అప్పటికిని ఇప్పటికిని నడుచు ఎన్ని జేల సంవత్సరములో గలించినవి. దీనివిబట్టి మనకు స్వపరిపాలనము నందు వారసత్వములముగా వచ్చు అభిరుచి గలదని మనము వాదించుటకు వీలులేదు. అట్టి యభిరుచియే యున్నయెడల ప్రస్తుతపురపాలనా సంఘముల పాలనము మఱింత బాగుగా నుండియుండును.

కనుక మనము స్వరాజ్యము నభిలషించుటకుముందు స్వ పరిపాలనమునం దభిరుచి చూపించి దానికి మన మర్హులమని రుజువుచేయవలెను. ఒక దేశమునందు సంపూర్ణముగ వికమత్య ముగల ఏకజాతీయుండినచో తప్ప ఆ దేశము స్వపరిపాలనమునకు యోగ్యతగ లిగియుండజాలదు. ఐంగ్లండునందు కొన్ని ప్రాతెప్టం టు జిల్లాలు నుండినందున ఆ దేశమునకు స్వపరిపాలనమీయలేదు. దేశజనులు మంచి విద్యాయోగ్యులేలు గలిగి తమ అధికారము ను, స్వపరిపాలనాశక్తిని బాగుగా వినియోగించుకొనగలిగి యుండవలెను. ఈ కారణమువలన భరత దేశస్థితి నెఱింగినవా రెవ్వరును స్వపరిపాలనమునకు హిందూదేశము తగునని ఆన జాలరు. ఆంగ్లరాజకీయ పరిస్థితులందు విశేషానుభవము గల ఒక ఆంగ్లయువతియే (దెసెంటు) ఈ ముద్యమము నాగం భించుట మఱియు విచిత్రకరముగావున్నది.

హిందూదేశముబట్టి భూగోళ వైచిత్ర్యముల ప్రదేశమని ఆమెయే 1905 వ సం॥ రమున వ్రాసియున్నది. ఇట్టి దేశము

నకు స్వపరిపాలన మీయగనునను అసంభవము. "హిందూ దేశమున ఆంగ్లపరిపాలనము న్యాయమైనది, భారతీయులు కార్యభారమును నిర్వహించుటకు ముందునేర్చుకొని రాజకీయ విషయల నాంగ్లలమూలమున అనుతరము స్వపరిపాలనమునకు కడంగవలయు"నని ఆమెయే 1911వ సం॥మున చెప్పియుండినది. తరువాత దెసెంటు తమ ప్రయత్నమును దేశీయ మహాసభ యందు నెక్కజేసికొనుటకు ఎట్టి దెవరంపులకు, ఉద్బోధనలకు జేసినో నాయుడుగారు వివరించి, దెసెంటు తమచించిన మార్గముల ప్రకారము స్వపరిపాలన మననకమేమో చెప్పట దేశీయ మహాసభవారి పని యని చెప్పిరి. స్వపరిపాలనమునకు భారతీయులు ఇంకను తగినవారు కారు. స్వపరిపాలనము రాజ్యాదని మన మన జాలము, ఎప్పుడో యొకప్పుడు తప్పక వచ్చును. కాని అట్టికాలమును జూచుటకు తామెను, దెసెంటు మృగా రైనను జీవించియుండుచేమా చెప్పజాలమనియు నాయుడుగారు రనిరి. అర్హకాలమునకు ముందే స్వపరిపాలన మిచ్చినయెడల, అదిదేశమునకు పవద్రకరముగా నుండును

యుద్ధానంతరము సామ్రాజ్య రాజకీయ విషయములందు సంస్కరణములు జరుగునని చెప్పబడినది. ఈ సంస్కరణ ములందు హిందూదేశమును జేరగలదు. ఆంగ్లదేశమునందును అధినివేశనములందును సంస్కరణములు జరుగు ననుటకుమంచి కారణములు గలవు. కాని హిందూదేశమునందును సంస్కర ణము లేల జరుగవలయునో బోధ పడవచ్చును. యుద్ధాంత రము ఆంగ్లదేశములోని పరిశ్రమలన్నియు అలక్ష్యము చేయ బడి పనివారు లేక విశేష చురు అప్పు గలిగియుండును. జాతీయ ఋణమునకు వారు వడ్డీని సుకూర్షలని యుండును అధినివేశ నములును సామ్రాజ్యమును ఈవిషయమున కలసి ప చేయును. ఈ స్థితులన్నియు యుద్ధానంతరమున హిందూదేశమును బాధిం పవు. హిందూదేశ విషయమున యుద్ధానంతర సంస్కరణ ముల కవకాశము లేదు. రాజకీయ సంస్కరణములందు ఇరగ సంస్కరణములను గూడ చేర్చినయెడల అంతయు రసాభాస మగును.

అనంతరము నాయుడుగారు కాసంసమ్యుల సంస్కరణ విషయవిజ్ఞప్తిగూర్చి నుడిచి ఇది యన్నియు అంగీకరములని యు అసంభవములనియుచెప్పిరి. గాఢప్రతినిధిగారియొక్కయు, రాష్ట్రగవర్నరులయొక్కయు కార్యవిగ్రహాక సఫలయందలి సభ్యులలో సకముయందలి భారతీయులనుగా నుండవలయునని సభ్యులు కోరిరి. ఇది మంచి మూ చ న యే. కాసం సభలలోని ప్రజా నియోజితు ల గు భా ర తీ యా సభ్యులు కార్యవిగ్రహాకసఫలలో భారతీయ సభ్యుల నెన్ను కొనవలయు ననియు ఒక సూచన గావించబడినది ఇది అం గతము. గవర్నరులే పరిపాలనా విషయమున నుత్తరవా దులు, గాన గవర్నరులు తమ కార్యవిగ్రహాకసంఘ సభ్యు లను స్వయముగా నియోగింప వలయును. లేకున్నయెడల వారికార్యములకు గవర్నరు లుత్తరవాదులు కాజాలరు. కాస నసభయందు ప్రజానియోజిత సభ్యులసంఖ్యయే అధికముగా నుండవలయునని చెప్పబడినది. ఇట్లయినయెడల ఒక జిల్లయ ప్రభుత్వమువారు పూపాదింప దలచినను ప్రజా నియో జితులెక్కువ గుటచే ప్రభుత్వము వారి ప్రయత్నము నిలిచిపోవును. ఈ సంస్కరణములన్నియు ప్రభు త్వమువారికి నిరుపయోగముగా నుండును.

అనంతరము వారు న్యూ అబ్దుల్ రహిం గారి విషయ మును గూర్చి నుడిచిరి. వారు తమజాతిప్రతినిధుల అభిప్రాయ ముల కనేకులకు వ్యతిరేకముగా ఏకకాల పరీక్షల నామో దించిరిని చెప్పి మఱి కొంత తడవుపన్ననించి విరమించిరి.

అధ్యక్షుల ఆభినందనములతో సభ ముగిసెను

హెచ్. హెచ్. ది నైజాము వారి గ్యారంటీడు స్టేటు రైల్వే కంపెని, లిమిటెడు.

కరుగుటకు పనికివచ్చే ఇరుము ఉక్కు తును కలు 116 టన్నుల సప్లయిచేయుటకు టౌండర్లు కా వలెను. 1917వ సంవత్సరము ఏప్రిలునెల 2-వ తేదీ మధ్యాహ్నము నరకు ప్లేరుకివరు గారు అబ్దు టౌండర్లను తీసికొనెదరు.

ఒక రూపాయ చెల్లించిన పయిన సికిందరా బాదునందలి రయిలువే ప్లేరుకివరు వారిచిన్నముడి టౌండరు ఛారముతో సహా ఇతరవిశేషములు తెలుపబడును. (718)

చెన్నపురి శాసనసభ

రెండవ దినచర్య.

నిన్నను 11 గంటలకు చెన్నపురి శాసనసభ తిరిగి కూడినది. గవర్నరు సభాధిపత్యము వహించిరి.

వ్యవసాయ తీర్మానములు.

ఆయవ్యయమునందు నిర్ణయించిన 10 వేల రూపాయలను తేటి ఉత్పాదకములను, వ్యవసాయతీర్మానములను దానిని యేర్పాటు చేయవలసినదని 'వివాదపరమైన' సుబ్బి రాయలచెడి గురపాడించి చిత్తూరునందో ఉత్పాదకముల నందో ఒక తీర్మానము పెట్టుటకు ప్రభుత్వమును రివల్యూషన్ జమాఖర్చు చేసినట్లెరిగిరి. దానినిచిత్తూరునందో పెట్టుటనుంచిది.

విషయమింకను విచారణయందున్నదని రాజగోపాలాచార్యులవారు తెలిపిరి. చిత్తూరులోని గుడివట్టునందు పెట్టు విషయమును మోచనందు కలను. ఇంకను స్థలనిర్దేశము కా లేదు. ఎక్కడ పెట్టునది ముందుగ గవర్నరు మెంటువారు చెప్ప జాలరు.

తీర్మానమును యపస్యాయకులు తీసివేసికొనిరి.

మరియొక తీర్మానము.

అనంతపురము జిల్లాలయందు పదివేలపెట్టి ఒక వ్యవసాయతీర్మానము, యేర్పాటు చేయవలసినదని పి. శివరావు గారు రుపపాడించి వ్యవసాయ తీర్మానముల ప్రాముఖ్యమును తెలియజేసిరి.

ప్రభుత్వమును రివల్యూషన్ నంగీకరింప జాలరని, రాజగోపాలాచార్యులవారు చెప్పిరి. ముందువత్సరము జరుగవలసిన కార్యవిధాన మప్పుడే నిర్ణీతమై యున్నది. ఎప్పుడో యొకప్పుడు అనంతపురము నందు తీర్మానము చేయుదురు.

అనంతపురము జిల్లాలయందు వ్యవసాయ తీర్మానము నంత త్వరగపెట్టిన యంతమంచిదని, శివరావుగారు చెప్పి తీర్మానమును తీసివేసికొనిరి.

పశుపాలక తీర్మానము.

బొబ్బిలి-కిమిడి, దున్నుకొండలను, మంచి వృద్ధిచేయు తీర్మానము చేర్పాటు, చేయుటకు, 20 వేలను పెట్టవలయునని, బి. వేంకటపతిరాజు గారు రుపపాడించిరి. ఒంగోలు పశువుల వలనే బొబ్బిలి-కిమిడి పశువుల ప్రేక్ష మైనది. ఒంగోలు వానిని రక్షించినట్లుగ నే, బొబ్బిలి పశువులను రక్షించవలసిన యవసరముండను.

విచారణ జరిపి సిఫార్సులు చేయవలసినదని, వ్యవసాయ శాఖాధికారిని ప్రభుత్వమువారు కోరుదురు.

ఉపపాదకులు తమ తీర్మానమును తీసివేసి కొనిరి.

పరవతి సంఘములు

"45 బి" పద్ద లోనుండి 32 లక్షల రూపాయల ఖర్చును తగ్గించి ఆసామును పరపతిసంఘములకింద పెట్టవలయునని రామ అయ్యంగారు కోరిరి. ఇటీవల అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారులను యెక్కువచేసినట్లుగ నే, తనిఖి ఇనపెట్టవలయునని యెక్కువ చేయవలయును. గురుప్రతినిధులను యెక్కువ చేయవలయును.

తనిఖి సిబ్బందిని యెక్కువ చేయవలసిన యవసరము లేదని సర్ ఆలజాండురు కార్యదర్శిగారు చెప్పిరి. రిజిస్ట్రారుల కొంతసిబ్బందిని కావలయునని కోరినయెడల, ప్రభుత్వము వారట్లు చేయుటకు సిద్ధముగ నున్నారు.

రామ అయ్యంగారు తీర్మానమును తీసివేసి కొనిరి.

ఏజన్సీ ప్రాంతములు

ఏజన్సీ ప్రాంతములందు పరపతి సంఘములను స్థాపించుటకు, కావలసిన అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారులను, సిబ్బందిని యేర్పాటు చేయుటకు 11 వేలను అదనముగ ఖర్చుచేయవలయునని, ఆకల్ల నూర్యనారాయణ రావు పంతులుగారు రుపపాడించిరి. ఏజన్సీ ప్రాంతములందలి ప్రజలకు కొంతయుపకారము చేయుటయే తీర్మానపు టుద్దేశము.

ఏజన్సీ ప్రాంతములందు పరపతిసంఘములను నెలకొల్పుటపై పనిచేయవలయునని దొరతనమువారి కున్నది. ఇంక కోరకు ప్రత్యేకము సాము చేర్పాటు చేయవలసిన జరూరు లేదు. ఏజన్సీ ప్రాంతమునందలి జిల్లా అధికారులు వీనినియమై ఏది చెప్పదుకో ప్రభుత్వమువారు కనుకొందురు.

తీర్మానమును ఉపపాదకులు తీసివేసికొనిరి.

పత్రిక చందాలకింద ఆయవ్యయ ప్రత్యయనందు, 38

వేల పద్దకలదు. ఆఖర్ను వివరమును తెలుపవలయునని, టి. రంగాచార్యులవారు, కోరగ, దానినిగురించి ప్రశ్నించెద మని ముందు తెలిపి యుండవలయునని కార్యదర్శిగారు చెప్పిరి.

బీదజిల్లా బోర్డులకు సాహాయ్యము.

15 వేలను సినిలుఖర్చులోనుండి తగ్గించి, దానిని సరిసమానముగ, బీదజిల్లాలయందున్న బల్లారి, అనంతపురము, కడప జిల్లాబోర్డుల కియ్యవలయునని, శివరావుగారు కోరిరి. జిల్లా బోర్డులకు ప్రస్తుతముసాముపంచిపెట్టుపద్ధతిప్రకారము బీదజిల్లాలయందున్న చాలచిత్తులు పడుచున్నవి. పూర్వముట్లుకాదు. పూర్వమువాని యవసరములనుబట్టి సాము ఇచ్చుచుండెడివారు. ప్రస్తుతపు కార్యవిధానమును మార్చుమని శివరావుగారు కోరుట లేదు. నీలగిరి కోర పెట్టు జిల్లాబోర్డులకు ప్రత్యేకముగ ప్రభుత్వమువారు భవసాహాయ్యము చేయుచున్నారు. అట్లే, తీర్మానమును దుదహరించిన వానికిని సాహాయ్యము చేయవలయును.

ఆయాజిల్లాబోర్డులు చెల్లించు భూమిపన్నునుబట్టి సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారిచ్చు సామును పంచిపెట్టుచున్నారని రాజగోపాలాచార్యులవారు తెలియజేసిరి. ఆపద్ధతి తప్పి కరముగ నుండకపోవచ్చును. కాని పనిచేయుటకుమాత్రము నులువైనది. ప్రభుత్వమువారు తీర్మానమును నంగీకరింపజాలరు.

మోచగ రామచంద్రరావు, ఆమంచగ కృష్ణరావుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. నీలగిరి, కోరాపెట్టు జిల్లాబోర్డులకు వలనే బల్లారి అనంతపురము, కడపబోర్డులకుచేయవలయునని, కృష్ణరావుగారు కోరిరి.

బి. వి. నరసింహ అయ్యరు, కే. రామఅయ్యంగారును తీర్మానమును బలపరచిరి.

ఆవశ్యకత సామును ఇచ్చుటవలన లాభముండదు, కాని బీదజిల్లాలయందున్న బోర్డులకు మాత్రము ఏదో మోస్తరుగ ఎప్పుడు సాము ముట్టజెప్ప పద్ధతిని ప్రభుత్వమువారు అవలంబించవలసినదని శివరావుగారు చెప్పిరి.

బల్లారి జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు వ్రాసిన జాబు ప్రభుత్వమువారి యోచనయందున్నదని రాజగోపాలాచార్యులవారు చెప్పిరి.

తీర్మానమును తీసివేసికొనవలసినదని గవర్నరుగారు చెప్పగ ఉపపాదకు లట్లు చేసిరి.

ఒల్లారి జంతుహింసా నివారక సంఘము.

ఒల్లారిలోని పశువైద్యాలయమునందు కోకబాధిత పశువులకొక కొక వసతి మందిరమును నిర్మించుటకుగాను ఒల్లారి జంతు నివారణ సంఘమువారికి 6000 రూ॥ల సొసంగవలయునని గౌ. పి. శివరావుగారు రుపపాడించి 300 రూ॥ల చందాలతో సంఘమువారే సంఘ కార్యభాగమును నిర్వహించుచున్నారని నడిచిరి.

సంఘనిధిలో సగముపాటును మాత్రము ప్రభుత్వమువారు భరింతురని దివాకృతపాదకు పి. రాజగోపాలాచారిగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

కాలువల మరమ్మత్తు.

బకింగోహము కాలువ, నాగపట్టణము, వేదరంగము కాలువల అభివృద్ధికొక కొచ్చు సామునకు మరి 1 1/2 లక్ష రూ॥లను చేర్చవలసిన చిందబరపాద మొదలియారు గారురపపాడించి ఈ కాలువలవలని వర్తకోపయోగమును విశేషముగా వివరించిరి.

గౌ. గిల్జును గారు ప్రభుత్వము వారి పక్షమున తీర్మానము పట్ల తమ సానుభూతిని జూపి ప్రస్తుతము రైలువేవారు తమ కార్యములను నిర్వర్తింప జాలరున్నారని, కాన ప్రభుత్వమువారు కాలువలను బాగుచేయించి వర్తక వసతులను గల్గించుట ఉచితమని నెలవిచ్చి, కాలువల మూలమున జరుగు వ్యాపారము నానాటికి తగ్గుచున్నదనియు, దీనికి కారణము రైలువేల పోటీయో లేక, కాలువలు నిర్వహింప బడుట తగ్గిపోవుటయో చెప్ప జాలరునని నుడిచిరి. బకింగోహము కాలువలో ఉత్తర భాగము నరికి అడుగుల లోతునను, దక్షిణమున 2 అడుగుల లోతునను నీరుత్పాదించునదని తెలియుచున్నది. ఈ భాగములను బాగుచేయుటకు ప్రభుత్వమువారు చేర్పాట్లు చేయించిరి. వేదరంగము కాలువయందును కొంత నీరు తగ్గనని తెలియచిన్నది. దీని సందర్భమున, వాస్తవ స్థితి లింకను ప్రభుత్వమువారికి రాలేదు.

ఈ తీర్మానము సందర్భముననే నావ వర్తకపు లైసెన్సులను గూర్చి యోచింపవలెనని ఎం. రామచంద్రరావుగారు చెప్పిరి.

కాలువల వర్తకము సందర్భమున ప్రభుత్వమువారిచ్చిన సమ్మతమునకు ప్రభుత్వమువారికి సమస్యించుచు యాకులు హుస్సేను నేతుగారును అహమ్మదుతంబి మార్కయారుగారును నడిచిరి.

ప్రభుత్వమువారిచ్చిన సమ్మతముతో ఉపపాదకులు తమ తీర్మానమును నడులకొనిరి.

చెఱువుల మరమ్మత్తు

చెఱువుల మరమ్మత్తు విషయమునకు వినియోగ పఱచుటకు మదింపు చేసిన సామునను ఒకలక్ష రూ॥లెక్కువచేసి దానికి తగినట్లు పట్టికు ముక్కుకాఖ సివిలు పనులు అను పద్ధతుండి తగ్గింపవలెనని ఎ. ఎన్. కృష్ణరావుగారు రుపపాడించి కొంతతడవుపడ్యనించిరి.

గిల్జును గారు ప్రభుత్వమువారి పక్షమున ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు నూపరింతుండింగు ఇంజినీరులనుండి వచ్చిన మదింపు పట్టికలపై ఈ ఆర్థిక పత్రము తయారు చేయబడినదనియు ప్రస్తుతమున్న ఉద్యోగుల జీతములకు ఇతరవ్యయములకు కావలసిన మొత్తము మాత్రము ఈపద్ధతునకు చేర్చబడినదనియు, పట్టికు ముక్కుకాఖవారు చెఱువుల మరమ్మత్తు పనులవిషయపు ప్రాముఖ్యమును తగ్గింపలేదనియు చెప్పిరి.

ఇంకను చేయవలసిన పనికొంచున్నదని తెలియుచున్నదని ఇరిగేషన్ సభయందు చెప్పబడిన దనియు అంతయు పూర్తియైన దని తెలిసినంతవఱకు ఆవిషయమును చెప్పదగదనియు కె. రామయ్యంగారు చెప్పిరి.

మందిరముల నిర్మాణమున కంటే చెఱువుల విషయమున కెక్కువ ప్రాముఖ్యము నీయవలసినదనియు, క్రొత్తమందిరముల సందర్భమున ఆర్థికపత్రమున 21 లక్షలను జూపియు, 16 లక్షలకే వివరములు చెప్పబడినవి గాని తక్కిన 5 లక్షలు నిలువగా నెందులకుండవలయునో తెలియుట లేదనియు ఎ. ఎన్. కృష్ణరావుగారు నడిచిరి.

గత రెండుసంవత్సరములనుండి చెఱువుల మరమ్మత్తుల కొక కధికవ్యయమును జేయుచున్నారని గవర్నరుగారు చెప్పిరి- కృష్ణరావుగారి తీర్మాన మోడిపోయెను-

"సివిల్ ముక్కు" అనుబద్ధి కనుండి 10800 రూ॥లను దీసివేసి చెఱువులు మున్నగు నీటిపారుదలవిషయపు సంస్థాపనల క్రింద జేర్చవలసినదనియు, ఆ మొత్తముతో తడవట్టి, ఆనకాకొట కాలువలు మున్నగువాని తూములను బాగు చేయింపవలసినదని బి. వి. నరసింహయ్యంగారు రుపపాడించి కోండతడవుపడ్యనించిరి.

తూముల మరమ్మత్తుల యందుపని చేయుచున్నామనియు, కాలువలను చాలకాలమునుండి బాగుగా పని చేయుచున్నవనియు ప్రస్తుతము చాలినన్ని ఏర్పాట్లు లేవని తలంపవలదనియు గిల్జును గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

తీర్మానమును ఉపపాదకు లుపసంహరించు కొనిరి.

విశాఖపట్టణంలోని మేరీరాణి పాఠశాల సందర్భమున బి. వేంకటపతి రాజుగారురపపాడించుకొన గోరినతీర్మానమును వేంకటపతి రాజుగారే యవసంహరించుకొనిరి.

నిన్నటికార్యక్రమము ముగిసెను. ఏప్రిలు 2 వ తేదీని సభముజల జరుగును.

మేలైన మద్రాసు నస్యము.

ఆంధ్రదేశమునంద నేకులచే ఉపయోగింప బడుచున్నది.

24	తులములు	Xల	కేరు	1-కి	0-14-0
12	"	Xల	"	1-కి	0-8-0
120	"	Xల	వీశే	1-కి	8-8-0
సుగంధనస్యము				బుడ్డి	1-కి 0-4-0

ఎల్. ఎన్. యశోదానందరాజ్ కంపెనీ,

5, గోపాపాహెబు సందు, బార్బిటపుకొ మదరాసు.

727 FOR SALE 327

(1) ఫిగిన్సు నూపర రామల్ అచ్చయ్యత్రమును,

(2) క్రొత్తది యగు పూర్వపు ఫొలియో (రైడిలును

(3) మంచి ఇసుప స్టాండింగు యంత్రమును, (4) 2 గ్రేటు (వేమర్, 2 ఇంగ్లీషుబాడి తెలుగు కేసులును, (5) 4 వైకా, 2 ఎక్ పి ఇంగ్లీషు కేసులును, (6) అనేకములగు హెడ్డింగు టైపులును మున్నగు సుమస్తావకరములు గలిగి భాగగ పని చేయగల మద్రాసుయంత్రాలయమును కొనువారు కావలయును. మొదటకొనిన ధర 2,500. తగ్గధరకు యిచ్చి చేయబడును.

విలాసము:—ఎస్. లె/ం మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్.

ఫోర్ట్యునెంటుజారిగెజెటు

13-3-1917.

స్వేచ్ఛలు మేజిస్ట్రేటు పదవి.

బంగారు ముత్తుస్వామి నాయుడుగారు- తిరుపతి, ఇమ్మానేని వేంకటేశ్వరరావు నాయుడుగారు-కాంపల్లి, బల్లారిజిల్లా. నాథి రామమూర్తిపంతులుగారు- బరంపురము- గంజాముజిల్లా.

రావుబహదూరు కేశానపల్లి నరసింహారావు పంతులుగారు- విశాఖపట్టణము.

రెండవ తరగతి మేజిస్ట్రేటు పదవి.

బండారు లక్ష్మీనారాయణ నాయుడుగారు, బొబ్బిలి, విశాఖపట్టణము.

సాగరం గురురావుగారు మదనపల్లి, చిత్తూరుజిల్లా.

సాక్ష్యమును వ్రాయునధికారము.

న్యాయతిలక్విరసింహారావు పంతులుగారు-కర్నూలు బదిలీ

డిప్యూటీ కలెక్టరు షేరిపు అహమదు అలీసాహేబుగారు మధురనుండి గోదావరికి-

గోదావరి క్లెరిక్సును డివిజనునుండి అసిస్టెంటు ఇంజనీరు సతీశ చంద్ర ముజుందారుగారు కాచేరిపనికి చీపు ఇంజనీరు కచేరికి

వైద్యశాఖ నియామకము

రాఘవేంద్ర గోపినాథరావుగారు మండల వైద్యాధికారి-కర్నూలు-

తాలూకాబోర్డు మెంబరుపదవి

అనంతపురం నరసింహారావుగారు-వాలిసిద్ధ పీఠపుగారు- హోస్పేట - బల్లారిజిల్లా. దేశాయభీమశేన రావుగారు. అదోని - బల్లారిజిల్లా. అన్నె సిద్ధపుగారు - బల్లారి.

బల్లెపల్లి మునినారాయణ శెట్టిగారు. చిత్తూరు. పి. దొరసామి మొదల్యారుగారు నాగరూరిపెద్దసుబ్బయ్యగారు-జమ్మలమడుగు - కడప - ఆర్ - పరంజోతి గారు బి-ఎ-ఎల్-టి-నెల్లూరు. మునిసిపల్

సారంగం భీమశంకరరావు పంతులుగారు-రాజమండ్రి. ఉప్పులూరి వేంకటప్పయ్య పంతులు గారు - తెనాలి. సంతాచిన వేంకటప్పయ్యగారు-తెనాలి.

జిల్లాబోర్డు

టి-జి-కృష్ణస్వామి నాయుడుగారు బి-ఎ-బల్లారి. విద్యాశాఖ నియామకము

సెంటిని సుబ్బారావుగారు- సంస్కృత పాఠశాల మాధర్నెంటు

సము అసిస్టెంటు మాపర్లైజరు పరీక్షలు

ఈసంవత్సరము ఏప్రిల్ 26-27 తేదీలలో ఆంధ్రరాష్ట్రము బల్లారి- బరంపురము- కల్లికోట - చిత్తూరు- కడప- గుంటూరు- చెన్నపురి-నెల్లూరు- రాజమండ్రి- విశాఖపట్టణములలోను, ద్రావిడరాష్ట్రమున కోయంబుత్తూరు- మధుర- మంగుళూరు- నేలము-తంజావూరు- తిరునల్వేలి పట్టణములలోను ఈపరీక్షలు జరుగును.

మెట్రికు- ఎఫ్-ఎ-బి-ఎ- పరీక్షలు

చెన్నపురిలో పరీక్షింప బడగోరు వారికి టిక్కెట్లు సెనెలు హాసులో ఈ క్రింద వివరింప బడిన తేదీలు మొదలుకొని దొరకును.

మెట్రికు	19-3-1917	మొదలు.
ఎఫ్-ఎ-	19-3-1917	"
బి-ఎ-	26-3-1917	"

అడవుల శాఖ పరీక్షలలో కృతార్థులు

వి. వేంకట్రమణయ్యగారు

అడవుల స్పృతి.

ఎం. కృష్ణారావుగారు

ఎన్. విజయరంగంగారు

తెలంగాణ ఘోషాండుమాన్యలు గ్రంథము.

ఈగ్రంథము పఠనీయ గ్రంథముగ నేర్పరుపబడినది. గ్రంథకర్త ఎం.శ్రీనివాసరావుగారు. వెల 3-3-0. వలయువారు గవర్నమెంటు వ్రెసు హాంటురోడు మదరాసు. అని వ్రాయవలెను.

రిజిస్ట్రేషనుశాఖ నియామకములు

ధర్మపురి రామారావుగారు సము రిజిస్ట్రేషన్ తాడిపత్రి - (బల్లారి) అంబాగ్గానా వేంకటసుబ్బారావుగారు - జమ్మలమడుగు.

కొలింజి వాడి చెల్లప్పయ్యగారు - బిక్కనోలు.

న్యాయశాఖ

జడ్జి బాసకిరామయ్యగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. డిప్యూటీ మున్సిబు - కొత్తూరు.

స్థానిక వార్తలు

రాబోవు సభలు మున్నగునవి

మార్చి 14 బుధవారము.

టి. ఎం. నాయుడుగారి యువన్యాసము } సాయం 5-30
విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలు }
మార్చి 19- సోమవారము

చెన్నపురి అన్నదాన సమాజపు

వార్షిక సభ, పచ్చయప్ప హాలు, సా. 5-45

దక్షిణాఫ్రికా టపాలు:—దక్షిణాఫ్రికా టపాలు

16వ తేదీ సాయంత్రము 5-25 గంటలకు జనరలు పోస్టు ఆఫీసు లో కట్టివేయబడును.

కడప డిస్ట్రీక్ పాఠశాల వర్ధంతి:— ఏప్రిల్ నెల

మూడవ వారమునకు విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షలు మున్నగునవి జరుగును గనుక సభ జూను 24 వ తేదీని జరుగును.

భగవత్కథా ప్రసంగసభ:—ఈసభ తరఫున

టంగసాలపీఠిలోని తొండమండలము పాఠశాలయందు కుంభ కోణ పురహనులగు పంచాపకేశ శాస్త్రిగారు ఈనెల 17వ తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు మాడూజి ప్రదానమును 18వ తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు “విభీషణ శరణాగతి” అను విషయమునుగూర్చి కాలక్షేపముల గావించెదరు.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము:— గణితము,

“మెంటల్ మెరల్ పైస్సు” చరిత్ర, “ఇకానమిక్సు” “పాలిటిక్సు” పరీక్షలలో ఆనయ్య తరగతి పరీక్షలు చెన్నపురియం దేగాక తిరువనంతపురము, తిరువనావల్లి, మైసూరు, బెంగళూరు లందును జరుగును. పరీక్షాస్థానములను మార్చుకొనగోరు వారు ఈ నెల 19 వ తేదీ సోమవారము లోగా రిజిస్ట్రేచరు గారికి తెలుపవలయును.

శ్రీ భగవత్ తత్వ బోధిని సభ:—ఈ సభవారి

యాదరణక్రింద 16 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు “హిండిం వధము” 17 వ తేదీ శనివారము సాయంత్రము 5 గంటలకు “బకవధము” 18 వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు “ద్రౌపదీ కల్యాణారంభము” అను శ్రీ మహాభారతములోని మూడు కాలక్షేపములు పండిత టి. లక్ష్మణాచార్యుల వారిచే సాహుకారుపేట హిందూధియా లాజికలు మ్రోన్కూలు భవనమున జరుగును.

మోతెనటేజ్ యూరేషియన్ తాహియల్ అను

వారము ముగ్గురు దానాసింగను కూలీని చంపిండునట్లై పట్టుకొనబడిరి. ఈ కేసు విషయమై 6 గురు సాక్షులను విచారింపిరి. కేసింకను విచారణగుచున్నది.

రుడిమూర్తి కిష్టింగుగారి వీరహామున బహిరంగముగా

ప్రదర్శించు కాలమున నేను లెఫ్టెనెంటు గవర్నరు హోదాతో ప్రదర్శించ లేదనియు పంజాబు రాష్ట్రముందు కిష్టింగుగారిని బాల్యమునుండి ఎరిగిన కొద్దిన్నేహితులలోనే మొదడ నాలుగే యీ కార్యము చేయబూనితి ననియు సర్ మై కేలుబడయరుగారు నెలవిచ్చిరి. కిష్టింగు గారువారియావనందు ఒనరించిన ఖున కార్యములగురించి ప్రశంసించిరి. వీరు ఆంగ్ల యిండియనుల యొక్కపిచ్చివేషము నన్నిటిని ఆక్షేపించుచు వారికి బుద్ధికణ్ఠపుచుండిరి. ప్రపంచమునకు సవిధముగా భారతదేశమును గూర్చి తెలియజేసిరి. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమును అభివృద్ధిజేసిన వారిలో వీరొకరు. ‘సివిలు మిలిటరీ గెజెటు’ పత్రికాధిపతి ఒడయరుగారు ప్రస్తావించిన విషయములకు వారిని అభినందించుచు తామును ఈ పత్రికలో సంబంధమున్న సమస్తజనులును ఈకిష్టింగుగారు ఆంగ్లసామ్రాజ్యమునకు గాను మహాపకారము గావించిరిని చెప్పక తీరదనిరి. ఈ పత్రికాలయమునకు తమప్రాణమును ధోరపోసి దానిని ప్రఖ్యాతిగాంచునట్లు చేసినది కిష్టింగుగారే అని పత్రికాధిపతిగారు కృతజ్ఞతాపూర్వకముగా తెలిపిరి.

చెన్నపురి జనరలుసభలో రెసిడెంటు మెడికల్

అఫీసరువనిని నిర్వహించుటకై మేజరు రాజుగారు మంగళ వారమున బెంగళూరును వదిలిదరు.

కలకత్తా యూరోపియనుల సంఘము.

ఈ సంఘమువారి ముప్పది మూడవ వార్షికోత్సవము గా|| సర్ ఆర్చీ బర్క్లమైర్ గారి యధ్యక్షతక్రింద డాక్ హాసీ యిక్లెస్ట్రీ ట్యూటులో 13 వ తేదీ జరిగెను. గతవత్సరము సభికులసంఖ్య 8370. ఈ సంవత్సరము సభికులసంఖ్య 4241. ఈ సంవత్సరము ప్రతి యూనిపు దేశమునను ఆంగ్ల హైందవుడును నేనలో చేసినట్లు సంఘము చాలవగు పని చేసినది. రిపోర్టు ముగిసినతర్వాత అధ్యక్షు లిట్లు మాట్లాడిరి.

‘హిందూ దేశములోని ప్రతి జాతివారును యుద్ధము ణమునకై పాటుపడవలెను. బ్రిటిష్ పరిపాలనమువలన హిందీన లాభములకు తగినప్రతిష్ట కాకము చేయునరుములభించినది. యుద్ధానంతరము జన్మను పొందరేల నీదేశమున అనుగు నెట్టి నీయగుడుడు. హైందవులు తగినవారుగా గానేవారికి స్వగా ణ్యము నివ్వకపోరు. వారు తగిన వారై నప్పుడుయివ్వక తప్పదు. ప్రస్తుతము హిందూదేశమునకు స్వరాజ్యము విపత్కాణము. యూరోపియనుల పైకము 50 కోట్ల పాను లీదేశములో నున్నది. దీనిని వివేకమాన్యుల పాగు చేయకుండునటుల కాపాడుట ఈసంఘముయొక్క విధియైయున్నది. ప్రస్తుతము స్వరాజ్యమునుకోరువారందరు తమయుద్వ్యమును మానుకొని యుద్ధమునునకై పాటుపడవలెను. మతభేదములను సంఘభేదము లెఱుండినను మనము హైందవుల లో కలసి పనిచేయవలెను. హైందవు లందరు ను మనలను గౌరవించవలెను. వారిక్షేమమంతయు మనవ్యాపారవిషయములమీదనే యున్నది. రాజకీయ విషయములలో దేశీయ విద్యాధికులు హెచ్చుపండి కల్పించుకొనని కలమున పలుకు బడిలేని కొంత ఆర్థాట మధికముగ నున్నది. వీరివ్రాతలు ఆంగ్లదేశమునకు వ్యాపించుచున్నవి. ఈవాక్యముల హిందూ దేశజనులందరి వాక్యములని ఇంగ్లాండువారు నమ్ముట సంభవింపవచ్చును. ఈసంఘము యింగ్లాండుప్రజలకు ఇక్కడి యధాగృహర్షలకు దెలియజేయవలెను. ఈదేశమునుండిపోయిన యూరోపియనులందరు లండనులో నొక సంఘముగా నేర్పడవలయునని తలచుచున్నాను.”

సర్ ఆర్చీ బర్క్లమైర్ గారిని సంఘాధ్యక్షులుగను టి. స్పిత్ గా|| యాడిక్ గార్లను సహాయాధ్యక్షులుగను ఎన్నుకొనిరి.

హిందూదేశ యుద్ధమున సహాయమునకై బెంగళూరు బ్రిటిష్ రెసిడెంటు గా|| హెచ్.వి. కాబ్. సి. ఎస్. వి. గారి యధ్యక్షతక్రింద నొకసభ జరిగెను. జనరలి ఫిబరవరినెలలలో ఇంగ్లాండునుండు యుద్ధముణమునకు 100 కోట్లపానులకు వైగా వచ్చినవనియు, బాగ్దాదులో హైందవ వైనికుల గాంభీర్యమును మఱవ గూడదనియు, ఇదివరలో ఈపుల నియ్యదలచిన వారందరు ఋణముగా నీయవచ్చుననియు, సర్ విల్లియం మేయరుగా రింగ్లొక తరుణమున విట్టి నడ్డేల నిర్వహించియు అధ్యక్షులు చెప్పిరి. అంతట, మైసూరు మహారాజుగారు తమరాజ్యమునం తయు చక్రవర్తి గారగుచు చేసినవయు యిదివరకెచ్చిన దానికి తోడు మరల 10 లక్షల రూప్యము లిచ్చిననియు, తెలియజేసిరి. నేనలో చేసేనే వాందరీ ఋణమునకు ధనమొసంగుటమూలమున సామ్రాజ్యమునకు నేనచేయవచ్చు ననియు, స్వలాభ పరులకు వారు కూడ ఋణములను లాభము నొందురు రనియు, దేశభక్తి గల వాందరీ యుద్ధమునకు తోడ్పడవలెననియు కాబ్ గారు చెప్పిరి. ఇంగ్లీషు పరిపాలనయందలి స్వేచ్ఛను వదలుకొని జన్మకు పరిపాలనమునందలి దాస్యమున కంగీకరింతురా? దేవుని యాజ్ఞను సహితము నిరసింపిర కొంగలకు సర్వప్రపంచమున సర్వాధికార మొసంగుట పాడియా? మన వీరులను హితముచేసిన శత్రువులనిశ్చేషము చేయవలదాయని గంభీరముగా వారు నడిపిరి. పూర్వకాలమున హనులు చేసిన దురాగతము లిండియనుల కందరికి తెలియు ననిరి.

తర్వాత జనరల్ యింగ్లొ డబ్ల్యు గారు వైనిక విషయమున గూడ నీధనసహాయ ముమూ్య మైనదని నడిపిరి.

మద్రాసు బ్యాంకు ఏజంట్ గు డబ్లి యు. కోల్చుగారు ఋణము ముఖ్యమైనదనియు తనవ్యాంకినుండి ఎవరైన నియ్యగోరినయెడల నియ్యవచ్చుననియు చెప్పిరి.

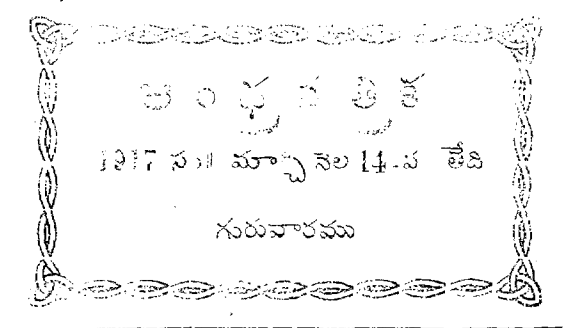
దొరతనమువారిట్టి సదుపాయము చేసినందులకై వారి నభినందించుచు సర్ వెస్లీమిల్లర్ గారు తీర్మానముచేయ పి. ఏ. బాల్ఫోర్ గా రామొందిరి.

ఈ తీర్మానమును గూర్చి అన్ని సంఘముల ప్రతినిధులును మాట్లాడిరి. సర్ వెస్లీమిల్లర్ గారి యధ్యక్షతక్రింద ఋణసహాయమునకై సంఘము నొకదాని నేర్పరిచిరి.

ఆంధ్ర విద్యానిధి.

మన పురోవృద్ధికి విద్యావ్యాప్తమే ముఖ్యమైన సాధనము. సకలవానములందును విద్యాదానము త్రవ్వమైన దానము. ఈ యుద్ధకాలమున జేయుటకు సంవత్సరాది దినము నుది నము. సంవత్సరాది సంయగ సమీపించుచున్నది. ఆ పుణ్యదినమునందు జేరేవాంధ్రపు లందఱును ఆంధ్ర విద్యానిధికి చందాల నిచ్చుటకును చందాలను పోగుచేయుటకును ప్రార్థితులు. సంవత్సరమున కొక రూపాయి నిచ్చెడివారు సభ్యులుగ జేర గలరు. కాని యాభాగమున గొప్ప లందఱును విద్యానిధికి సహాయము చేయవచ్చును. విద్యానిధికి సహాయమును చేసినవారి పేరులు ఆంధ్రపత్రికలో ముఖ్యము ప్రచురింపబడును.

సహకార్యదర్శులు:
అధ్యక్షులు: పండిత జీ. గోపాలాచార్యులు.
వి. ఎన్. శర్మ. పే. రామచాను.
కె. నాగేశ్వరరావు.

శాసనసభ - తీర్మానములు.

చెన్నపురి శాసనసభయందు దీక్షాపాదు దినము లందును ప్రతినిధి సభ్యులు పాఠకుల సామర్థ్యాగీకారము ను బడియలేదు. ప్రతినిధు లుపపాదించిన తీర్మానములందు 23 తీర్మానములను చర్చాసంతరము ప్రతినిధు లుపసంహరించును జేసిరి. ఆరు తీర్మానములు సర్దుతులు లభింపకను అంగీకరింపబడలేదు. విద్యావ్యయమునందు లక్ష రూప్యముల సభకముగ వ్యయము చేయవలయు ననియును కుంభకోణము కళాశాలయందు ఆనర్పు విద్యావిధానమును నేర్చుట కేర్పాటును జేయవలయుననియును రామానుజాచార్యులుగారు కోరిరి. స్టానుగారు చెన్నపురి విద్యానిలయముగా నున్నదనియును ప్రెసిడెన్సి కళాశాలయందు మాత్రమే ఆనర్పు విధానమును నేర్చుటకు పాఠకులు నిశ్చయించి రనియును ద్రవ్యాభావమువలన నిపుడు తిరిపెన్విన సాధనము గాదనియును తెలిపిరి. అనంతపురము కళాశాలయందు నాత్రు విద్యాశిక్షణమున కేర్పాటులను జేయుటని శివరావుగారు కోరిరి. స్టానుగారు కేర్పాటులు చేయబడిన వనియును ఆచరణమునందు జెట్టబడు ననియును తెలిపిరి. అహ్మదుత్తంబి మక్తకాగు గారు నాగూరునందు మధ్యమతరగతి పాఠశాలను నుగమ్యుదీయులకు స్థాపింపునని కోరిరి. గవర్నరుగారు దరఖాస్తు వచ్చినపుడు చిత్తతీర్థి నిర్ణయించబడు నని తెలిపినందున తీర్మానముపసంహరింపబడినది. ప్రాథమికవిద్యా పాఠశాలలను వ్యాపింపజేయుటకై ఏ.ఎన్. కృష్ణారావుగారు పాపాదించిన నిర్ణయము రామచంద్రరావుగారు బలపరచినట్టియు తీర్మానము సభచే నిరాకరింపబడినది. శిక్షణపాఠశాలలను ఆంధ్రదేశమునందు దక్షిణముగ స్థాపించుటకు గురించి వేంకటపతిరాజుగారును, పోలవలం జమీందారుగారును ఉపపాదించిన తీర్మానముపసంహరింపబడినది. బల్లారియందు పాఠశాలభవనమును నిర్మించుటకై రూ. 60,000 ల నొసంగవలయు నని ఉపపాదించిన తీర్మానమును శివరావుగారు పాలకుల వసరమును బట్టి సహాయము చేయబడు నని తెలిపినపుడు పసంహరించును చేసిరి. శారీరవ్యాయమును రా

ష్ట్రమునందు దంతిలను వ్యాపింపజేయుట యవసరమని రంగాచార్యులుగా రుపపాదించిన తీర్మానముపసంహరించును చేయబడినది. పారిశుధ్య శాఖావ్యయమును గాజగోపాలాచార్యులుగారు నిర్ణయించిరి. రామచంద్రరావుగారు నిన్ను జాతులకు నివేశనస్థలములను గల్పించుటకై రెండులక్షలపద్దు నేర్పాటును జేయవలయునని కోరిరి. గాజగోపాలాచార్యులుగారు సానుభూతిని దెలుపుచు సంతకర కచ్చిన ద్రవ్యము నింపన యున్నదనియును తిరిగి ద్రవ్యము నిచ్చుట వలనను ప్రయోజనము గలుగదనియును తెలిపినందున తీర్మానముపసంహరింపబడినది. ఎ.ఎన్. కృష్ణారావుగారు శివరావుగారు మన్యజ్వరనివారణమునకై యధికవ్యయమును జేయవలయుననికోరిరి. గాజగోపాలాచార్యులుగారు ఈవిషయమై పాలకుల నెట్ల బడుటకంటెను శోకలు బోధించుట బడుట ముచితమని తెలిపిరి. కాన్యగారు బల్లారికి స్వల్పద్రవ్యసహాయమును జేయుట కభ్యంతరము లేదని తెలిపిరి. లోకలుబోధలవ్యయమును అధికము చేయమని రామయ్యగారు ఉపపాదించిన తీర్మానము నిరాకరింప బడినది. గవర్నరుగారు తీర్మానము నుపసంహరింపమని కోరిరి కాని ప్రయోజనము గలుగ లేదు. గ్రామములకు బాటలను నీటి వసతులను మురుగుపోవు సదుపాయములను గల్పించుట కధిక వ్యయమును జేయమని రామయ్యగారు కృష్ణారావు గారు కోరిరి, కాని తీర్మానము నిరాకరింపబడినది. గ్రామములు వర్షాకాలమునందు రోడ్లు లేకను వేసవియందు నీరులేకను పడిడి బాధ దేవున కెరుక. ఈ విషయమై పాలకులు శ్రద్ధను వహించుట యత్యవసరము. పోలవరము జమీందారు గారు గోదావరి కాలువలపై వంతెనలను గట్టుటకు 25,000 అంగీకరింపవలయునని తెలిపి నపుడు ఈ పనిని జిల్లాబోర్డులు నిర్వహింప వలసి యున్నవని గాజగోపాలాచార్యులుగారు తెలిపిరి. సుబ్బరాయరెడ్డిగారు ఉత్తర ఆంధ్రాటనందును శివరావు గారు అనంతపురమునందును వ్యవసాయ జేత్రములను స్థాపించుటకై ధన వ్యయమును జేయమని కోరిరి. గాజగోపాలాచార్యులుగారి సాంత్యసవచనములవలనను తీర్మానము లుపసంహరింపబడినవి. ఆకల్ల సూర్యనారాయణరావుగారు విశాఖపట్టణపు మన్యపురదేశములందు పరపతిసంఘములను స్థాపించుటకై 11,000 పద్దులు నిర్ణయించమని కోరిరి. కాన్యగారు పాలకుల సానుభూతిని తెలిపినందున తీర్మానముపసంహరింపబడినది. శివరావుగారు అనంతపురము బల్లారి కడప బోర్డులకు 75,000 అధికముగ నీయవలయు నని తీర్మానము నుపపాదించిరి. ప్రజాప్రతినిధులు తీర్మానము నేకగ్రీవముగ బలపరచిరి. కాని తీర్మానము నిరాకరింపబడినది. కాలువలను మరమ్మత్తు చేయుటకు గురించి చిదంబరనాథ మొదల్యారుగా రుపపాదించిన తీర్మానము గిల్లుచుగారు సానుభూతిని తెలిపినట్టియు నుపసంహరింపబడినది. ఆ తీర్మానము విషయమై రామచంద్రరావుగారు ప్రసంగించుచున్నపుడు లైసెన్సుల నిచ్చుటకు గురించి యోచించుటలేదని గవర్నరుగారు హెచ్చరించిరి. రైలు పోటీ వలనను లైసెన్సుల వలనను కాలువల రాధారి పడిపోయినది. కాలువలు చెడిపోవుటకు గారణంబులను పరిశీలించిన గాని వానిని బాగుజేయుటకు గారణంబులు బోధ్యములు గావు. శ్రీమెట్లండు ప్రభువుగారు చర్చనీయాంశములందు కొంత యసహనమును జూపుటకు గారణము గోచరము గాకున్నది. ప్రజాప్రతినిధులకు ప్రజాపక్షమును దెలుపుట కిదియే తరుణము.

ఆ తరుణమునందు దధికారులు శాంతస్వభావముతో ప్రతినిధుల వాదములను వినుట యుక్తము. ప్రజాప్రతినిధు లుపపాదించిన తీర్మానమునందు దధికారామోదమును సంపూర్ణముగ బడసిన తీర్మాన మొకటి యైననులేదు. స్వరాజ్యవాదుల యాందోళనమున కిదియే మూలకారణం బని అధికారులు గ్రహించుట యుక్తము. (0) రాష్ట్రీయ శాసనసభలు. ఈవారమునందు చెన్నపురి రాష్ట్రీయమునందును నితర రాష్ట్రీయములందును శాసనసభలు గూడి కోశ వ్యవస్థలను నిర్ణయించుచున్నవి. కోశ వ్యయమును నిర్ణయించుటయందు సభ్యులకు ఖర్చుపద్దులను తగ్గించుటకై తీర్మానముల నుపపాదించుటకు హక్కు గలదు. ఆ హక్కులను పురస్కరించుకొని ఖర్చుపద్దుల సంగీరించువలన గలిగెడి లాభనష్టములను భర్తానిర్ణయములు చట్టములకు సభ్యుల నవకాశముగలను. మోక్షమింతాసంస్కారణములవలనను ప్రజాప్రతినిధులకు గలిగిన లాభములలో నిది యొముఖ్యలాభము. ఈసమయమును ప్రజాప్రతినిధులు దుర్భేద్యమైన అధికార దుర్గమును విచిత్రసాధనములతో భేదించుటకు సమకట్టుదురు. అధికారులు వీరికి మించిన విచిత్రవ్యూహములను పన్ని ప్రజాప్రతినిధుల ప్రయత్నములను నిష్ఫలముచేయుదురు. అన్ని శాసనసభలయందును అధికారానధికారసంరభ మీ విధమున ప్రవర్తించుచుండును. ప్రజాప్రతినిధుల ప్రయత్నములు సామాన్యముగ నిష్ఫలము లగుచుండునుగాని సఫలము లగుచుండవు. సభాధ్యక్షుడైన రాష్ట్రపాలకుని ప్రవర్తనము నిర్బంధమునకును స్వతంత్రమునకును గారణం బగుచుండును. చెన్నపురి శాసనసభయందు శ్రీమెట్లండు ప్రభువు సామాన్యముగ సధికారుల మతముతో నేకీభవించుచు వారి పక్షము నవలంబించు చుండును. జనోపయోగమైన కార్యముల వ్యయమును తగ్గించి విద్యాదులకు 4 లక్షల వ్యయమును హెచ్చింపుమని రామయ్యగారు పాపాదించిన తీర్మానము విషయమై ముచ్చటించుచు నిట్టి తీర్మానములవలనను కాలహరణము గాని ప్రయోజనము లేదని గవర్నరుగారు తెలిపిరి. ప్రజాప్రతినిధులేవిధమున నెనను జనోపయోగమైన కార్యములను జేయించుటకై పాటుపడుచుండురు. పాలకు లధికారులు నిర్ణయించిన కార్యములను జేయించుటకై ప్రయత్నించుదురు. అధికారులకును ప్రజాప్రతినిధులకును దృక్పథమునందు భేద మున్నపుడు ప్రజాప్రతినిధులకు పాలకులను వారి మతమునకు మరల్చుటకు తీర్మానముల నుపపాదించుటకు మించిన సాధనాంతరము లేదు. గవర్నరుగారు తెలిపినటులు చర్చలు వ్యవహారయోగ్యములు గావనుటకు వీలు లేదు. బొంబాయి గవర్నరుగారు పట్టుగారి తీర్మానమును నిరాకరించిరి. ఉపసంఘమునందు పట్టుగారి భావములకు విచారించకనే నిరాకరించినపుడు పట్టుగారు కార్యక్రమమును నాపుట యవసరమని వాదించుట యవసరమైనది. అధికారబలమును వంచుట కీతీర్మానములు అంకుశములుగ నున్నవి. అధికారులు ప్రజాప్రతినిధుల భావముతో నేకీభవించినపు డిట్టి తీర్మానము లుపపాదించబడవు. అధికారబలమును భేదించుటకు సాధనాంతరము లేనపుడే ప్రతిబాధకాత్త్రమును ప్రయోగించుట పార్లమెంటు సభయందును వాడుకయందున్నది. శాసనసభయందు ప్రజాప్రతినిధులు ఆయత్త్రమునే ప్రయోగించుచున్నారు. అస్తోపసంహరణమును జేయు సాధనము పాలకుల హస్తమునందున్నది.

మధ్యరాష్ట్రముల శాసన సభ యందు శాసనసభను ఏర్పరింపజేయు డని కేల్వారుగా రుపపాదించిన తీర్మానమును రాష్ట్రపాలకుడు నిరాకరించెను. శాసనసభను నియమానుసారముగ విస్తరింపజేయుటవలనను పాలకుల ప్రతిభకు నష్ట మేమియును లేదు. శాసనసభకును రాష్ట్రపాలకు నకును బలమేర్పడును. ప్రాతినిధ్యము పొచ్చుట వలనను ప్రజానురాగము బలపడును. కాని అధికారాభిమానము అనధికారప్రవృత్తికి ప్రతిఘటించుట యాచారియైనది. పంజాబు రాష్ట్రము నందు ప్రజాప్రతినిధి బిక్కి సోహను లాలు గారు శార్వనిర్యాహక సభను స్థాపింపవలయునని ఉపపాదించిన తీర్మానమును ఫజలుహుస్సేనుగారు మహమ్మదీయులకు సామ్రాజ్యశాసనసభయందు ప్రజానియుక్తప్రాతినిధ్యము గావలయునని ఉపపాదించిన తీర్మానమును రాష్ట్రపాలకుడు తాత్కాలికభావమును తెలిపెను. ఆతీర్మానములవిషయము అధికారసభ్యులు రాష్ట్రపాలకుడు తాత్కాలికభావమును వహించుట వలనను సభయందు తీర్మానముగీకృతమైనది. ఈ యాచరణమువలన సామ్రాజ్యపాలకులకును ప్రజలకును రాష్ట్రపాలకుల మతము వ్యక్తమై అనవసరమైన సంశయములు గలుగుట కవకాశము లేర్పడవు. రాష్ట్రపాలకు లధికారాభిమానులైనను వారి యధికారదశకు నష్టములేకను పాలకులకును ప్రజలకునులాభముగలిగెడి విషయములందు ప్రజాప్రతినిధులకు ప్రత్యక్షముగ ప్రోత్సాహమొసంగక పోయినను తాత్కాలికభావమునైనను నవలంబించుట ధర్మము. ప్రతికూలభావమును బూనుట సమంజసము గాదు. రాగల సంవత్సరమునందు బొంబయి రాష్ట్రమునకు 8,05,84,000, సంయుక్త రాష్ట్రములకు 6,95,84,000, పంజాబునకు 5,09,94,000 బర్మాకు 5,76,00,000 చెన్నపురి రాష్ట్రమునకు 7,94,61,000 ఆదాయము రాగలదని మదింపు వేయబడినది. అన్ని రాష్ట్రముల కోశవ్యవస్థలును నొక ప్రమాణముగ నిర్ణయింపబడిన రాసిని గ్రహించుట ప్రజలకు సులభస్వామ్య మగును. యుద్ధము వలనను కొన్ని పద్దులం దాదాయము తగ్గినను అన్ని రాష్ట్రములందును అధికాదాయము అధిక వ్యయము కనుపరచబడినది.

సి. వి. డి. వారు.

చెన్నపురి రాజధానిలో సి. వి. డి శాఖ క్రింద 1906 వ సం॥ నందు 33,000 రూపాయలు వ్యయమయ్యెను. 1917-1918 బడ్జెటులో ఈ మొత్తము 1,70,000 రూపాయలకు పెరిగినది. ఈ పద్దునుండి 50,000 రూపాయలు తగ్గింపవలసినదని గౌరవనీయులగు ఆచంచర్ల కృష్ణారావుగారి క తీర్మానమును మొన్నటిదినమునభలో నుపపాదించిరి. గొల్లె నుగారు తగ్గించుటకు వీలులేదని చెప్పవచ్చును. వార్తాపత్రికలలో గొంతమంది సి. వి. డి. వారు దేశద్రోహులని వ్రాయుచున్నారనియు, అట్టి ప్రలాపములను జేసి ఈ సభలో మనము వివరంబుగా గాక యనియు నెలవిచ్చిరి. గిల్లను దొరగారు సి. వి. డి. వారు దేశబాంధవులని చెప్పి యుండినచో మరింత రమ్యముగ నుండెడిది. సి. వి. డి. వారు దుర్మార్గులను, రాజద్రోహులను, దొంగలను పట్టుకొనుటయందు తమ కాలమును వినియోగించి నన్నాళ్లు ఎవరును ఏమొజలను పెట్టలేదు. పనిలేని మంగలి ఏమో జేసి నాడని 1907-వ సం॥ మొదలు ఈ శాఖనువృద్ధిచేసినప్పటినుండియుపనిలేక పోవుటచే అన్ని చోట్లను అందరు మనుష్యులలోను దోహద్యము శాఖవారు రాజద్రోహమునే ఆశ్రయించుట మొదలు పెట్టినారు. వారి యుద్యోగములను నిలుపుకొనుటకయి ఏదో యొక పనిని చేసి చూపించక లేవ్వదు. అందు వలననే శాంత వ్యాపార సత్తులును, దేశ సేవకులును నగు వారిని పట్టుకొని వేధించుటయు, వారు మొత్తము తిరుగుటయు, తిరుగింపబడుటయు, ఆంధ్రదేశ సేవకులగు కోపల్లె మామయ్యలకు, భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్యగారిల కెట్లు ఈ

మహానుభావులు మొన్న లక్ష్మీ ప్రయాణములో శ్రమ కలుగజేసినదియు గా॥ మోచర్ల రామచంద్రారావు పంతులుగారు సభలో నుడివరి. ఈదినములలో సి. వి. డి వారి పరిపాలనముక్రింద దేశ సేవకుల డయిన వాడు ప్రతి వాడును వీరి కటాక్ష వీక్షణములకు సామ్రాధు కావలసినదియే. ప్రస్తుతదేశారాధన జీవనము లందరును ప్రతిదినమును తా మనుభవింప వలసిన వ్యసనములలో సి. వి. డి వ్యసన మొకటియని కృతనిశ్చయములయ్యెను ఈ జీవనమునకు గడంగుచున్నాము. కాని యొక్కొకప్పుడు తెలివి తక్కువ సి. వి. డి భటులు పెట్టుకొనుచు, తొందర, వారి గండాగుండితనమును, సాహసమును, జూచినప్పుడు ఎంత శాంతిమూర్తి కయినను ఒప్పు ముండుకొనిపోవుట నిజము. తాము చేసికొనవలసినపనిని రహస్యముగా జేసినచో ఈ తీర్మానము చేయుండవు. అట్లుగాక వారు దిగినచోట నేవీరు బసదిగుట, బండిపెట్టిన బండిని నడిపించు కొనుట, ఎంత పెద్ద మనుష్యుల యింటికి వెళ్లినను అచ్చట ప్రత్యక్ష దేవతలవలె ఎదురగుట, ఆయింటి పెద్దవనిని నే కచ్చినవారి విషయమును అనవసరమైన ప్రశ్నల నడుగుట, మొదలగు పెట్టివేషము లన్నియు కనుపూజ్యులగుటను పుట్టించువన ఆశ్చర్య మేమున్నది. పాలకవ్యవస్థకు తెలిసి, మహావ్యోగపదవినుభవించుచున్న గిల్లనుగారి కిది సాధారణముకను తెలిసి సాధారణమావచ్చు ఈ సి. వి. డి వాచలన పడుచున్న కష్టములను తెలిసికొనుటకు ప్రాధ్యమే. అందుచేతనే గిల్లను గారు వార్తాపత్రికలను చూపించినవిధము తుంతవ్యయము. సి. వి. డి వారు గోలచేయుచున్నప్పుడు లేఖలు, వార్తాపత్రికల కెక్కుటయు, సంపాదకులు వ్యాఖ్యవ్రాయుటయు, సంభవించుచున్నది. కాని సంపాదకులు పుక్కిటిపురాణములను నిరపరాధులను, సాధువులను, సజ్జనులను నగు సి. వి. డి. వారిని ద కల్పించి వ్రాయుచున్నారని యిగిల్లనుగారి గారి యభిప్రాయము యున్నచో వానిని తమ మనంబునుండి శీఘ్రముగ సారదోలెదమగాక యని కోరుచున్నాము. గిల్లనుగారి గారి కున్న ఉత్తరవాదము, నిష్పక్షపాతబుద్ధి, దేశాభిమానము, వార్తాపత్రికా సంపాదకులకును లేకపోలేదు. కుట్టినది గుణగుండురాలు. ఏడ్చినది వెట్టియండే. సి. వి. డి వారు చేయుపనులలో తప్పు లేదుగాని వార్తాపత్రికలలో బాధితుల మోజులుముద్రింపబడుట అబద్ధపునివాహకములట! దేశభటులకును సి. వి. డి వాచలన కలుగుభావలను ఏ హ్యూయండియా కో, ఏ హిందూ కో, ఏ ఆంధ్రప్రదేశ్ కో వ్రాసు కొనెదమగాని, ఏ మొయలుకో, ఏ పయోనియకో ఎందుకు వ్రాయుదు? అప్పుడట్టి లేఖలను ప్రచురించిన పత్రికలను అబద్ధమును వెడలగ్రక్క పత్రికలనుట వ్యాయమా? పెద్ద మనుష్యులీ సి. వి. డి వారి వయసు పాత్రులగుచున్న మాట్లాడిన మని గౌరవనీయులగు గిల్లనుగారి గారు యొప్పుకొనుటయే పత్రికలలో వ్యాఖ్య లవసరమని స్పష్టపడుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు నిరపరాధులను బాధింపవలసినదని తమ కలలో నయినను సి. వి. డి. వారికి జెప్పరని తప్పుక మేమొప్పుకొందుము. కాని సేవకుల సాపమును యజమానులు అంతయు గాకపోయినను కొంతయునను భక్తకాత్తముల ప్రకారము పండుకోనక తప్పదు. భారతీయుల హాజరులకు ఈదోహద్యము కులవలన కలుగుచున్న తొందరలను తొలగించుటకు ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువులను బారీచేయుమనరి నెలవిచ్చి నందునకయి గిల్లనుగారికి మాకృతజ్ఞతల నందజేయుచున్నాము.

సుంకముల అల్లరి

హిందూదేశములో దిగుమతి యగు బట్టలపయిన నిధిం చునట్టి సుంకమును 100కి 3 1/2 నుండి 7 1/2 రూపాయలకు పెంచి నందునకయి అప్పుడే పార్లమెంటులో మేంబర్లైన ప్రతినిధులు ప్రశ్నలను జేయుట మొదలిడిరి. ఆస్క్విత్తు మంత్రిగారు లో కొద్ది నెలలక్రిందట నొక మంత్రిగ నుండిన రన్నియూ గారంతటివారు లాంకవయిన పక్షమున వహించిరి. సీమ ప్రభుత్వము వారిని విశ్వాసపూర్వక మొకప్పుడనని రన్నియూ గారు నంత దూరము వెళ్లుట మేంబర్ల రెండు యొత్తిడిని కలుగజేయుచున్నదో తేటతెల్లగుచున్నది. లాంకవయిన ప్రతినిధులు భూమ్యాకాశములను ఈక్రొత్త సుంకము రద్దుచేయబడవంత వరకును తల్లక్రిందుల చేపడవని మనము స్పష్టముగ తెలిసికొనవలసియున్నాము. ఛేంబరేన గారు ఇండియా పక్షమున వహించి దృఢముగా నొక్క పర్యాయమయినను పలికినందునకయి వారికి మాకృతజ్ఞతల నందజేయుచున్నాము. 150 కోట్ల రూపము లిండియా చేల్లించుచున్నదనియు, అందుకయి ఈరవ్వంత ప్రత్యుపకారము నయినను మనము జూపగూడదా యనియు ఛేంబరే నుగారనిరి. మన మీ సమస్యను అవివేకముతో పరిష్కరిం

ప జూచితిమేని హిందూదేశములో అశాంతి గలుగునని ఛేంబరేన గారు నెల విచ్చిరి. భారతీయులు ఇంగ్లాండుకు 150 కోట్ల రూపాయలు యుద్ధపు ఋణమును తీర్చుటకయి కానుకగ నొసంగుట ప్రత్యుపకారములను బడయుటకయి కాదు. హిందూదేశము తనవిధిని నేనెప్పుడని. ఇంగ్లాండు తన యెడల జేయవలసిన విధులను ఇండియా నేనెప్పుడని అడుగుచున్నది. లాంకవయిన యొక్క లాభముకొరకయి ఇండియా బట్టల మిల్లులపై సుంకమును విధించుట భక్తమో, న్యాయమో, వివేకమో, రాజనీతిమో, రన్నియూగారు చెప్పగలరా? అవేక గంభీరములనుండియు పార్లమెంటులో పలుకుబడి గల లాంకవయిన బలవంతులు బలహీనమయిన ఇండియా వర్తకమును తమ యిష్టానుసారము శాసించుచున్నారు. వారు చేయుచున్న యన్యాయమును తొలగించుటకయి దొరతనమువారు చేసిన కార్యమునకేప్పు డన్వపడుట సామ్రాజ్యాభిమానముకాబాలదు. ఇండియా సామ్రాజ్యముయొక్క నిధులను జేయవలయునని పలుకు పెద్దమనుష్యులు ఇండియాయొక్క కంటకుములను తొలగింప గూడదని వాదించగలరా? మున్నందు పార్లమెంటులో లాంకవయిన ప్రతినిధులను, కొంతగిరి డిప్యూటీ వ్యాపార పరామర్శులను ఛేంబరేన గారి కష్టపడుచు ననుభవ్యము. మనము మేంబర్లెట్లను పన్నుగడలు సాగవీయవంద చేయవలయును. ఈ సభయందు పోగొట్టుకొంటిమేని మేంబర్లెట్లను పరిపాలనను మన నెత్తిపొదవండి తొలగింపు. మహాదేశము బాగుపడుటకయి మన మార్గమును స్వేచ్ఛగా ననుసరించుటకు వీలుపడకుండుటకు లాంకవయిన అన్వపడుచున్నది. ఈపర్యాయ మానె జయింప గలిగినేని మన పాటు అధోగతియే. బ్రిటిషుమంత్రులు లాంకవయినకుతంత్రములను సాగనియకుందురు గాకయని నమ్ముచున్నాము.

మైసూరు పగువైద్యశాల

గతసంవత్సరమునందు మైసూరు సంస్థానమునందు దొమ్మికోగములు గ్రామికోగములు విశేషముగ వ్యాపించుట వలనను ప్రజలకును పాలకులకును పశువులవిషయమై ఆరుద్రగలిగినది. కాని పశుచికిత్సకుల నిరంతరప్రయత్నములవలన యుపద్రవము కొంత తగ్గినది. లోగడిసంవత్సరమునందు ప్రతిదినము ఆసుపత్రులందు చికిత్సను బొందిన పశువులసంఖ్య 16,937 నుండి 18,232 నకును బయట ను చికిత్సను బొందిన పశువుల సంఖ్య 61,843 నుండి 63,311 నకును పెరిగినది. టీకాలుపొడిచిన పశువులసంఖ్య 3570 నుండి 16,487 కు పెరిగినది. స్థితమైన ఆసుపత్రులుగాకను సంచారముచేసి సహాయమును జేసిన వైద్యులును గలరు. జనులు పశువైద్యమును విశేషముగ గోరుటవలనను చెంబరేన గారు క్రొత్తచికిత్సాలయములను స్థాపించుటకు పాలకులు తలపెట్టినారు. ఈచికిత్సాలయను ఎన్ని పశువులు చారుపడినది వ్యయ మెంతయైనది విచార్యకవత్తమునందు దెలిపిన లాభము గలిగి యుండును. ప్రజలు పూర్వాభిప్రాయములను పరిశ్రమించి పశువైద్యమును జేయించుట కంగీకరించుట వారియందు విజ్ఞాన వ్యాపకమునకు నిదర్శనము.

కలకత్తా యూరపియను సంఘము.

కలకత్తా యూరపియను సంఘపు ముఖ్యదేహదేవ వార్షిక సమావేశము 13 వ తేదీని కలకత్తాయందు జరిగినది. 55. ఆర్చి బర్మ మొదలగా రవ్వకులుగనుండిరి. సంఘమునందు 1915 అంతమునందు 3370 సభ్యులుండిరి. ఇప్పుడు 4241 కలరు. అవ్వకును హిందూదేశమునందు స్వగౌరవ్యాపనము కాలాంతరమునందు సాగ్యమైనను ప్రస్తుత సాగ్యమనియును దుఃఖ హేతు వనియును తెలిపియుండెను. కాణము 750 కోట్ల రూపాయలు బ్రిటిషుప్రజలని హిందూదేశమున కప్పుడు పెట్టుటయట. బ్రిటిషుప్రజలు కనడా ఆస్ట్రేలియా కుర్ని మొదలగు దేశముల కప్పును పెట్టలేదా? వారి యప్పులకు ముప్పువాట్టి నదా? ఈ ద్రవ్యసంక్షోభమును జేయుటకై యూరపియను బల మనవరగుట. యుద్ధ ఋణమునకై ప్రాంతపుట పత్రములను గొని రాజభక్తిని ప్రకటింప వలయునని బర్మనుయగుగారు తెలిపియుండిరి. ధనము లేకను ఆస్యపత్రములను గొనలేనివా రందరును గాజభక్తి లేనివానిని పరిగణించుట ధన్యమా? భక్త్యమునకును భక్తికిని చాలదూరము గలదు. సర్వ పరిత్యాగమును! నైకోనగల ప్రాంతపుట భక్తిని ద్రవ్య సహాయమును బట్టి నిష్ఠయించుట యుక్తముగాదు. అక్షల రూప్యములు పరిశుద్ధమైన వక్తికి సాటిరావు.

బిరో పా మ హా నం గ మ ము

జర్నలు బహు రక్షణస్థానములను వదలుట.

(0)

బాగాడు నాక్రిమించుట - వివరములు.

(0)

(రైలు రు ఏ జన్మి.)

ఇంకా

లంకామైదు నూలుపట్టామికుల విజ్ఞాపనము

లండను, మార్చి 12 :—హిందూ దేశమునకు ఎగురవెళ్ళి కాబడు నూలు పరకులగాద క్రొత్తగా విధింపబడిన పన్నును తీసివేయుట గాని, దానికి సమానముగా ఎక్సయిజు పన్నును పొచ్చించుట గాని యెవరికైనా లంకామైదు నూలు పరకు సంఘమువారి క్రొత్తనులు ఛేంబర్లనుగాని దర్శించి విన్నవించిరి. హిందూ దేశ కాచనభలో మొక సభ్యుడైనను ఎక్సయిజు పన్నును పొచ్చించుటకు ఆమోదించనందున మిగులకోరిక ప్రకారము ఎక్సయిజు పన్ను ఎక్కువకేయ వీలులేదు. ఈచర్య సామ్రాజ్య సౌకర్యమునకు అనుకూలమును న్యాయమని దొర తనమువారికి తోచినందున వా కిటు లాచరించినది ఛేంబర్లను గారు నుడిచిరి.

కిన్నాటు క్రభ్యిగాడికి వ్యాధిప్రబలుచుండుట

లండను, మార్చి 11:— 4 సం॥ క్రిందట కలిగిన వ్యాధి వలన సంభవించిన క్యాన్సర్ శముల బాధచేతను, దున్నలహృదయముచేతను గత రాత్రి ప్రభ్యిగారు చాల బాధపడిరి.

మరల యుద్ధవ్యయముల కనుమతి.

లండను, మార్చి 14:— మరల రి కోట్ల పానులను అడిగెదరని బోనరులాగారు తెలిపిరి.

ఆంగ్ల దేశమునకు కలప.

లండను మార్చి 14:—ఆంగ్ల దేశమునకు కలప మంచి గంధపు మ్రాసులు బాజులు కర్రకట్టలు మున్నగువానిని ఎగుమతిచేయువారికి ఏప్రిలు 2 వ తేదీనుండి లై సెన్సు లియ్యవలెనని ఇండియా మంత్రిగారు తంలివార్త నంపినది ఇండియా దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

మాంస నియమాదుకము

లండను, మార్చి 13:— ప్రజలు తమంతట తామే మిత్తాహారమును గోరుటచే వారమునకు మనిషి 1 కి ఒక డౌమ్ను చాచాపుగా మాంసర్యమును తిన్నెనని సార్వ మెంటు సభలో జరిగిన ప్రశ్నిస్త్రములవలన తెలిసినది.

నైనికులను చెప్పుట

లండను, మార్చి 13:— ఈ వార్తములలో చేసిన ప్రయత్నములను ఇట్టి యుద్ధము ఇంకను ఒక సువర్ణము జరుగునా లేదా యుద్ధ విషయము తెలియ నగును. నైన్యములకు గాను కాన్డానాలలో పనికేయు యావముల నందరిని సమకూర్చి వారికి బహుగా పనివాండ్రు కాన్డానాలకు అనుసముగా శిక్షలు చేయవలెనని నెలిలి ఛేంబర్లనుగారు నుడిచిరి.

ప్రాము

బిర్రెను నశిమగుట.

లండను, మార్చి 12:— దక్షిణ పశ్చిమములందు బ్రిటి మహారు తలపడిరి. దక్షిణమున నేరువను మాగిరంగులు విపరీతముగ సంధ్యను వదలెను. శత్రువులు ఎదిరించిరిగాని ఫలము తేకపోయినది. సమయానుకూలముగ మారెండవనన పశ్చిమమున కలపడెను. ఆసన విర్రెను ముత్తరమునుండివచ్చి జర్మనులను మెక్కినేకెరు. నుమ్మను తలపడుచున్న శత్రువులు తమ్మును మరణముకేసెనె తెనుకనుండి తలపడుట గ్రహించినంతనే లొంగిపోయెను. బిర్రెను ఉన్నతప్రవేశమునం దున్నది. ఇది కళకుగట్ట చాల లాభము. జర్మనులు మరల పలాయన భయ మున్నారు. గత 24 గంటలలో ఓరుగాలిలో 4-5 నేల గలముల వెదబ్బిన చాల వికారలకు గంగమున మేము శత్రువులను తరిమితిమి. బాబోరు అవనియందు వారు అమర్చిన స్థానము లన్నియు మా వశమైనవి. గ్రిలిల్లింగ్ గ్రామము మా వశమైనది. విశములును ముఖ్యవార్తలను కేపు తెలియగలవు. ఆని 14 వ తేదీని బ్రిటిషువారు ప్రకటించిరి.

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను, మార్చి 14:— పరాసువారి రిటుల ప్రకటించిరి. హంపేనులో మెయిసన్సు డిహంపేను మెయిసన్సును ఎన్వైజనులందు ఇరువీడుల వారును ఖరంగులను కాల్చిరి. మ్యూజుకు పడమట 185వ గుట్టమీద జర్మనులు ఖరంగులను గాల్చిరిగాని ప్రయోజనము తేక పోయినది. అవకోరు 304 గుట్ట బెజనాయల యొద్ద మా ఖరంగులు బాగుగా పని చేసినది.

యస్యా

ధాన్యపునిలువ.

లండను, మార్చి 12:— 7400 టన్నుల సరుకునిలువ యున్నది. ఇంకను సరుకులు వచ్చుచున్నవని షెల్టోగ్రడు విలేఖరుడు వ్రాసెను.

ద్యూమా.

మార్చి 11 న తేదీనుండి ఏప్రిలువరకును ద్యూమా సామ్రాజ్యసభలు నిలుపబడునని అధికారులు ప్రకటించిరి.

అస్త్రియా

అస్త్రియా మంత్రివర్గము.

బెర్లను, మార్చి 14:— మంత్రివర్గము మారనున్నది. మార్చినుగారి స్థానమున జెర్జుగుగారును అలెనిస్టామున కాంటుటిజాగారును అలెనిస్టామున కాంటు జాలియనుగారును నియమింపబడుదురని లై యుచున్నది.

ఇటలీ, ప్రాన్సు రంగములందు యుద్ధమును ప్రారంభించుటనుగూర్చి హిందెనుబర్ల లండెను ద్రావుగార్లు అస్త్రియా నేనానులకు హాల్దెజను ద్రావు అర్జుగార్లతో జర్మనీ ప్రధాన శిబిరమున నాలోచించుచు న్నా రని బెర్లునుండి తంలివార్త వచ్చినది.

టర్కి

బాగాడుపుర ప్రవేశము.

బాగాడు-మార్చి 14:— నిన్నటిరాత్రి 8 గంటలు కాగానే మా వెనుకటిసిన బాగాడులో ప్రవేశించినది. పురమునకు పోవుమాగమున కిరుప్రక్కలను తాటిచెట్లను నారింజచెట్లను ఉండినవి. పారిశువులు, అకబ్బులు, యూదులు, ఆర్మీనియన్లు, కాల్దీయన్లు క్రైస్తవులు మొదలుగాగల పురవాసులందరును ముగ్గుల చూడవచ్చిరి. వీరులును మేదలును గవాక్షములును గంధసమున కరతాశధ్వనులుచేయు జనులతో క్రిక్కిరిసి యుండెను. పాకకాలల బాబును మాయబును నాట్యమాడుచుండ, నాసీనులు తెల్లరును విలువగల యునుపుల భరించి తిరుగుచుండిరి. తురుష్కులు నైనికుల కొరకు పురవాసులను దోచుచుండిరి. రెండువత్సరములనుండి జనులిట్లు బాధపడుచుండ గతవారమున బందిపోటు నారంభించిరి. బ్రిటిషువారి మాటనుగాని యుద్ధ విషయములను గాని చర్చించుటకు జనులు భీతచిత్తులైరి. ఫిబ్రవరి 28 వ తేదీని మేము ట్రైగిసునదిని వాటిసినది మొదలు జనులు విషణ్ణ హృదయులైరి. తురుష్కు దొరతనము వారు సామగ్రినంతయు లాగుకొని సమారాకు పంపదొడగిరి, 5 నేల చక్కెర బస్తాలను 3,4 వైరుల విలువచేయు సామగ్రిని తురుష్కులు స్వాధీనము చేసికొనిరి. జర్మన్ కక్ సలోగారు 2 వారములక్రిందను అస్త్రియా కక్ సలుగారు 2 దినముల క్రిందటను బాగాడును వదలిపోయిరి. నాకాదశమును, నైనిక యుదుపుల ఫలమును, తించిగారి కార్యాలయములను గతరాత్రి నాశనముచేయబడినవి. తురుష్కులు టైద్యాలయముగా నుపయోగించిన బ్రిటిషువారి రెసిడెన్సీ తప్ప మిగిలిన గొప్పభవనము లన్నియు నాశనము మొదెను. ప్రాంతకాలమున రెండుగంటలకు గెండ్రుమరీ అనువారు వెళ్లగానే కర్ణులనువారు దొంగిలింప దొడగిరి. మేము తూర్పున పురప్రవేశము చేయునపుడు పశ్చిమమున వీరు కొల్లాగొట్టు చుండిరి. అనేకనుండి వర్షములు మాకరణుబొచ్చిరి. నైనికులు గృహములను బహులను రక్షించిరి.

అంతకు పూర్వమే చాల నాశనము కలిగెను. అనేక ఆంగనులు పగులగొట్టబడెను. విలువగల వస్తువు లనేకము తస్కరింపబడినవి. ఇంటి కప్పలను కోసి మంచములను పరుపులను దొంగలు తీసికొనిపోవుచుండిరి. తోటలలోని బల్లలను గూడ తీసికొని పోవుచుండిరి. మా ప్రవేశము జనుల కాష్టోదకరముగా నుండెను. జనులు భీతచిత్తులై యుండుటచే ఎవరును బయటికి సాహసించి రాలైరి. మే మెవ్వరిని బంధించ నూహింపలేదు. నైనికులంద రనేకదినములు యుద్ధములోనుండి, ట్రోరము చేసికొనక యుండుచే త్వరగా నూతన నివాసములకు చేరిరి. మేము బాగుగ పురప్రవేశము చేయునంతవరకుకు తురుష్కులొపురమును వదలినట్లు జనులకు తెలియదు. 7, 10 తేదీలలో ఘోర సంక్రామము జరిగినది. డయాలానదిని వాలుటలో మన నైనికులు చాల నిపుణతను జూపిరి.

బాగాడువద్ద చాలా రాత్తు లభించుట.

లండను-మార్చి 13:—అధికారు లిటుల తెలిపిరి. 10 వ తేదీ సాయంత్రము బాగాడుకు దక్షిణమున మేము శత్రువుల వెంటనంటి తరిమితిమి. రాత్రి వారికా కందకమును పూర్తిగా వదలిపోయిరి. మేము వదలక నది కిరుప్రక్కలను తరిమితిమి. టైలుట్టేను నేరువను పిచ్చుట పట్టణమును మేము వశపరుచు కొంటిమి. మా ఆశ్చికదశము వారిని తరిమి ఖాజీసు యిసును ఆక్రమించి 100 మందిని పట్టుకొంటిమి. మా యుద్ధనా కీలుగూడ ఖరంగులను కాల్చెను. ఫిబ్రవరి 23 వ తేదీ నుండి తురుష్కులు బాగాడునందు వినాశమును ప్రారంభించిరి. అయినను మీ కచట చాల సామగ్రిలు లభించినవి. గాయములు తగిలినవారు 500 మందిచిక్కిరి. 200 శవములు లెక్కకు వచ్చినవి. పశ్చిమభాగమున 300 మంది మా వశమైరి. బాగాడుపౌరులు మాకు స్వాగత మొసంగిరి.

బాగాడుదేశమందు తురుష్కులకు మిత్రులెవరులేరు. వారు దౌర్జన్యములచే ఎక్కడైనా ఉన్న కొద్ది మిత్రులను గూడ పోగొట్టుకొనిరి. బాగాడునకు బ్రిటిషువారి ఎపుకు వచ్చెదరని ప్రజలు విస్మయించుండిరి. వీరు వచ్చినచో తమవర్తకము మరలవృద్ధి గాంచునని బొంబాయి వర్తకులసంతసించుచుండిరి. బాగాడునకును మహమ్మదీయ మతమునకునుగల నిజమైన బాంధవ్యమేమియు మాకు తెలియలేదు. ఇస్లాము దొరతనము వారికి చిరకాలము రాజ్యస్థానముగానుండి ప్రసిద్ధిగాంచి తురుష్కుల కెల్ల ఆటపట్టయిన బాగాడు నేటికి బ్రిటిషువారి స్వాధీనమగుటచే మహమ్మదీయులకు చాలా విషాదకరముగా నుండును.

ఈ సందర్భమున మహమ్మదీయులకు ఒక విషయము తెలుపవలసి యున్నది:— తురుష్కుల దొరతనము మహమ్మదీయ రాజ్యముగ నుంట లేదు. మహమ్మదీయ రాజ్యముగ నుంట మారి జర్మను రాజ్య మేర్పడుచున్నది. కాబట్టి తురుష్కులనుండి బాగాడును బ్రిటిషువారు తీసుకొన లేదు. జర్మనుల నుండియే తీసుకొనిరి. జర్మనులకు ఇస్లాము జాతి వారి యందున్న ప్రేమచుగళయు తూర్పు ఆఫ్రికాలో జర్మను ద్రోహమును వెలిబుచ్చుచు దొంగిన కాగితములవలన తెలియక నూనదు.

ఇట్టి సందర్భమున బాగాడు బ్రిటిషు వారి స్వాధీనమగుట మహమ్మదీయుల కెంతయు టేను కరమైనది. వారి మతమునకు గాని వారి రాజ్యాంగస్థితికి గాని ఏ భంగమును కలుగ జాలదని ఇండియా ట్రైబ్యునల్ ప్రకటనాసినది.

తురుష్కులు పారశీకముచుండి వెనుకకు బోవుట.

లండను, మార్చి 13:— పారశీకమునుండి తురుష్కులు ఒక బాగాడునకు సంబంధించిన మాన్యములనేగాక అస్త్రిటిని వదలుకొని వెనుకకు మరల్చుచున్నట్లు రుస్సావారి తంలివార్తల వలన తెలియుచున్నది. శత్రుబలము అంతగొప్పగాలేదు. పటాలమునకు పటాలమునకు చాలదూరము. సిన్నాకును సకీజునకును 80 మైళ్లదూర మున్నది. సిన్నానుండినూడ శత్రువులు వెనుకకు పారిపోవుచుండిరి. సకీజునకు హుడానుకు ఇంకొక 160 మైళ్లదూర మున్నది. రుస్సాదేశమువారి నైన్యములు శత్రువులను తరుముచు ముందునకు సగముదూర మేగినవి. తురుష్కులు ఖియిదీలుగ పట్టుబడుట.

ఒక్కొక్క వాయవ్యములను శత్రువులు వెనుక స్వాధీనము చేసికొనిన కొండలను మరల స్వాధీనము జేసి కొనుటకు మా నైన్యములు ఎదిరి పోరు సలుపుచున్నవని రుస్సా వారు తెలిపిరి.

నుమిఖానికి పడమటి భాగమున తురుష్కులను ముట్టడించితిమి. వారి రణరంగములను నాశన మొనర్చితిమి.

58 గురు శత్రువులను కూడ మా స్వాధీనము చేసికొంటిమి. విడవారు త్రోవలోనున్న సిన్నా పట్టణమును శత్రు స్థానములను ఆక్రమించుకొంటిమి.

భాస్కరన్ ప్రాంతమున శత్రుసంబంధమైన ఒక పెద్ద పొగయోడను మంచిలిమి.

తూర్పుమున ఆగ్నేయ మూలను మూలగోష్ఠమునకు తూర్పు భాగమునను మేము శత్రువులపై విషవాయు ప్రయోగము గావించితిమి. సీవాను గోష్ఠమీద తురుష్కులు మా వైద్యముల మీద తలపడగా వారిని వెనుకకు నెట్టితిమి. హామ దాను ప్రాంతమును జరిగిన సమరసందర్భమున మేము సాక్షిని ఆక్రమించితిమి. బిష్టాను మార్గముగా శత్రువులను తీవ్రముగా పోరు సలిపి వెంబడించితిమి.

రిసోటను స్వాధీనముగట.

8 వ తేదీని తురుష్కు వైద్యమును చెల్లించెదరు. తేసి హామదాక్ దేశమును రిసోటను ఆక్రమించు కొంటిమి. మాదాడి కాగలేక శత్రు వైద్యములు హాటిజాబాదు ముఖముగా పారిపోయినవని యవ్యాచారి తంతి సమాచారము న తెలిసినది.

రవ్యా బిటిషు సేనలు.

రవ్యా సేనలు బాగ్దాదును కొంతదూరమును రవ్యావారి ఆశ్రితదేశము బిటిషువారికి తోడ్పడదగినంత చేరువకు వచ్చినదని తంతివార్త వచ్చినది.

తూర్పుఆఫ్రికా

తూర్పుఆఫ్రికా యుద్ధము.

లండను మార్చి 12:—ఆచట నిపుడు వర్షాకాలము. మేసెలవరకును వర్షములు కురియుచుండును. వర్షములు వెలియుటయే సంపూర్ణ విజయమున కవశ్యము. జర్మనులు లొంగుటయో పోర్చుగీసు రాష్ట్రమునకు పోవుటయో జరుగవలెను. పోర్చుగీసు రాష్ట్రమునకు పోయిన తగినపని చేయుటకు వారు సంసిద్ధులుగ నున్నారు. జర్మనులు స్వల్పసంఖ్యకులుమాత్రమే వెలసిన తరువాత యుద్ధము ముగించుటకు నల్ల సేనలు మాత్రమున్నవి. నల్ల సేనలు చాల సమర్థులతో పోసినవి. అవి కొద్ది కాలమున ఇతరరంగములందు పోరుటకు వీలగును. జర్మనుల అధినివేశము లెవ్వయు జర్మనులకు మరల నియ్యబడవని వాల్టరు లాంగు గారు నడిచిన దానికంటె సరిక సంతోషవార్త చేరొకటి లేదు. మరల నేభాగమునైన వారి కొసంగితిమేని ఆచట మనకు తోడ్పడిన దేయియు వారు కలిగించు బాధ తలపడైన తరము కానిది. అట్టి యూహయే మనకు కలుగ గూడదు. మన యశస్సు కళంకముగనని జనరలు స్మట్నుగారు నడిచిరి.

అమెరికా

గెర్రు అమెరికాకు చేరిరి.

లండను, మార్చి 13:—మ్యూయార్కు—గెర్రుగారు హావనాకి వెళ్లినను చేరిరి. వీరు అచ్చటినుండి వాషింగ్టన్ నుకు పయనమై పోవుదురు.

నార్వే

డాల్ఫ్రిటియా నౌకను ముంచుట

లండను మార్చి 12:—డాల్ఫ్రిటియా అను నార్వేవారి నౌకను ఫిబ్రవరి 11-వ తేదీని ఒక అంతర్గామి ముంచెను. కప్టాను భార్యయు నాకోవోగ్సులును సావికులును మూడు దినములు నహాసముద్రమున చాల నాపదలకు పాలై 2 పడవలలో అనాచ్ఛాదితముగ గడువలసి వచ్చినది. వారిలో సొకడు చనిపోయెను. ముగ్గురు కొయ్యబారిరి. చివరకొక స్పెయిను మూడురు తక్కినవారిని కాపాడినది.

యూగోస్లావిలోని అమెరికావారు

50 మంది అమెరికావారు స్వాధీనుకు వచ్చిరి. రిట్టును అను 8000 టన్నుల క్రొత్తనౌక దాడినలుపుచున్నది. అందులకు ప్రత్యేకముగ దాని నిర్మించినవారు చెప్పినది లెన్నునుండి తంతివార్త వచ్చినది.

యుద్ధ వ్యయము.

లండను, మార్చి 13:—ప్రస్తుతము ఎక్కువగా వ్యయమైన దానిని ముందు రాబోవు ఖర్చునకు వలయు ధనము సమకూర్చుటకు 15వ తేదీని సభ సమకూర్చబడునని బోన్ రాగారు తెలియజేసిరి.

ఇటీవలి తంతివార్తలు

బిటిషువారి ప్రకటనము.

లండను, మార్చి 13:—నేటిరాత్రి జర్మనులు మేసెడ్డి ఛాంబెనుకు పడచుటిదిక్కున నున్న 185 నంబి కొండపై ప్రశంయమైన దాడి సలిపి మానేయు నెరుగొనిరి. కాని మేము మరణిరంగులను కాల్చుటచే శత్రువులు చేయు ప్రయత్నములన్నియు విఫలములగుటయేగాక మాధులములను గాపాడుకొని 150 శత్రుజనములను బంధించితిమి. వీరిగ్లో 8 గురుశివోగ్ గలుగూడ కలరు. మ్యూసునిది ముడిపక్కక లొనిమాంటు ప్రదేశమున గావించిన ఆకస్మిక సమరముందు జర్మనులను విఫలముగ జేసితిమి.

కడచినరాత్రి ఆవరు, ఎయునుచున్న జర్మనుల కందకములమీద మేము మూడుసార్లు ఆకస్మికముగ వెకలి దాడిసలిపితిమి. శత్రువులకు చాలనష్టముగావించి కొంతశత్రు వైద్యమును బంధించి తెచ్చితిమి. సోయిగ్సును జర్మనులు బాంబుగుండ్లతో ధ్వంసముజేయుట యింకను మానలేదు. క్రోయిగోష్ఠదగ్గరనున్న బోల్చర్ చెలి ప్రదేశమునకు కొంచెము తూర్పుగానున్న మాపంక్తులలోనికి ప్రవేశించుటకు జర్మనులు చేసిన ప్రయత్నము లన్నియు విఫలములయ్యెనుని పరామహారు తెలిపిరి. ట్రోయర్ ప్రాంతముందు మరుకుగా కిరంగులు పేలుచున్నది.

సాహసమైన కార్యము.

లండను మార్చి 13:—భారతదేశ వైద్యమునకు కష్టముగా నున్న జూజ్ జైమోకు స్నేహగారు సాహస కార్యమొనరించినందునకు వారికి డి-ఎస్. ఓ-బిరుడు మియ్యబడినది. వెనుకకు పోవుచున్న వైద్యము ఏమార్తము ఆలస్యము జరిగినను శత్రువుల వలన ప్రమాదము వాటిల్లునని గ్రహించి పైకి కులను హెచ్చరించుచు శత్రువులు వెన్నంటి తనను ముట్టడించుచున్న తన వైద్యమునకు నిరపాయమైన స్థలము చేరువరకు నిష్క్రమముగా నిలిచి వచ్చియుండెను.

బిటిషు యుద్ధము.

లండను, మార్చి 14:—బెల్జియమునకు శత్రువులు రిక్త మైశరంగమున ప్రధానస్థానములకు వదలిపోయిరి. మేము వారిని తోమి క్రావేరీయు లూపర్టు అడవులను వశపరచుకొంటిమి. గొమెకొనుకు తూర్పు ఈశాన్యభాగము లందు ఒక మైఖ్ర ప్రదేశమున మేము ముందుకు పోలిమి నోవహాటిలకు నైరుతినీ శత్రువులు దాడినలిపిరి. మాలో కొద్దిమంది మాత్రమే కనబడుట లేదు.

జర్మనులకు తురుష్కులకు నభిప్రాయ భేదము.

లండను మార్చి 13:—జనీవానుండి రైఖతు పాపాగారు టర్కికిని కానిస్టాంటు నోపిలు గవర్నరు బెన్చీగారు బెర్లినుకు వెళ్లిరి. మెసపొటేమియా పరాజయమువలన కలిగిన మనస్తాపముల సందర్భముననే వీరిరువురును వెళ్లిరి. అని వెజేనుండి తంతివార్త వచ్చినది. తురుష్కు సేనలను జర్మనులు తీసికొనిపోయి సమయమువచ్చినపుడు సహాయముచేయక యుచేపించిరి. మెసపొటేమియాలోని మహమ్మదీయ సేన కేవల మసహాయస్థితియందున్నదని కానిస్టాంటు నోపిలులోని తురుష్కులు మెసపొటేమియా పరాజయమును విని జర్మనుల నిందించుచున్నారని రోము విలేఖకుడు డెయిర్ తెలిగ్రాఫు ప్రకటన వ్రాసెను.

నూలుబట్టల పన్ను

లండను, మార్చి 13:—ఈ స్పష్ట కూడదని ఆండ్లో నము చేయుటయందు లంకామైరు ఫారిలోనే అభిప్రాయ భేదములు కలిగినవి. పార్లమెంటు నందలి స్వతంత్ర వ్యాపార సంఘమువారి ఆండ్లోనమున కల్పించుకొనదని టైముస్ ప్రకటన లాబీవిలేఖకుడు వ్రాసెను.

విమానయుద్ధములు.

లండను, మార్చి 13:—పార్లమెంటు ప్రజలసభలో జరిగిన ప్రశ్నల సందర్భమున మ్యూక్ సర్ సనా గార్లు నడిచిరి:—విమాన యుద్ధములో 6 వారములనుండి వామాను వారు 13 బిటిషువైమానికులలో 7 గురు మృతులును, 8 గురు గాయముపొందినవారును, 4 గురు కనబడకుండా నున్నవారు నుండిరి. గత సంవత్సరము వెజ్సులో జరిగిన అతీతమైన విమాన యుద్ధము చేసిన సామర్థ్యత లోకమునకు వెల్లడి అయినది భావకము జేసిరి. గత సంవత్సరములో జర్మనుల ప్రయత్నము లన్నియు వెజ్సువై జూపిరి. ఇపుడన్నవో బిటిషువంగుండే ప్రదర్శించుచున్నారు. దీనినిజూడ శత్రువులు వెనుకకు మరలిపోవుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. కాబట్టి వారు స్వోక్షణమునే చూచుకొనుటకు మనకు ప్రమాత్నించవలెను. లేనిచో మనవైబడి ధ్వంసము చేయక నిశువజాలరు.

ఈనెల 24, 25-వ తేదీలందు కడప శ్రీరామకృష్ణ సమాజ సభ్యులు శ్రీరామ కృష్ణపావహంస జనపదిన మహోత్సవమును జరుపుదురు. బెంగళూరు నిటి శ్రీరామ కృష్ణశ్రీమతు కాళాభ్యుపాసకు పగమహంస పరివాహకా చార్జ్ శ్రీస్వామి నిస్కాలాందుల వారు అగ్రాసనాధి పత్త్యమును వహించెదరు.

చెన్నపురి ఆయుర్వేద కళాశాల సురంగింపునందు మహా మహోపాధ్యాయ కవిగాజ గణనాథ సేనుగారు త్రివోమములను గురించి మొక గంభీరోపన్యాసమును జేసిరి. గణనాథసేనుగా గాయుర్వేదమునందు మంచి వైపుణ్యము గలవారు. ఆంగ్ల సాహిత్యమునందు ఎల్. ఏ. పరీక్షయందు తీర్ణులైరి. ఆంగ్లవైద్యమునందు ఎల్. ఎస్. ఎస్. పరీక్షయందు తీర్ణులైరి. వారు త్రివోమములకు గురించి చేసిన యుపన్యాసము విజ్ఞానదాసుకు మైయున్నది. వాత పిత్త శ్లేష్మకృత్త వైద్య త్రివోమ సిద్ధాంతము ఆయుర్వేదమునకు ప్రాణముని తెలిపిరి. ఒక గంటసేపు గంభీరోపన్యాసమును జేసిరి. డాక్టరు సంజయరావుగా గ్రామసనాధి పత్త్యమును వహించి దుగ్గోహ్యమైన నాడీ సిద్ధాంతమును గణనాథసేను గారు నిష్కలంప గలిగినందులకు వారిని గౌరీయాశీరి. శివస్వామి తమునందు వైద్యరక్తి పండిత గోపాలాచార్యులుగారు శివస్వామిని ఆ వ్యక్తిని పుష్పమాలా లంకించుటజేసి గురకంబుల నర్పించిరి.

మదరాసు కార్పొరేషన్

(729) నోటీసు.

20-3-1917 తేదీ మంగళవారమునాడు జరుగనున్న రాబోవు మదరాసు కార్పొరేషను జనరలు మీటింగులో యీ దిగున తీర్మానమును ఉపపాదితునుని మ-రా-శ్రీ రావు బహదూర్ జి. సారాయణస్వామి శైలిగారు తెలియ జేసిరి.

ఇండ్లముందరి మెట్లు కార్పొరేషను ఫలము లోనికి వచ్చినపుడు ఏ తీరున వచ్చి జరుపుటకును ఒక కట్టుబాటు లేనట్లు కార్పొరేషనుకు పోచుచున్నది. కావున రహదారి జనులకు ఇబ్బందిని కలుగ చేయునట్టి అన్ని మెట్లను, కార్పొరేషను వారి హక్కుకు భంగము లేకుండగ, ఆయా ఇండ్ల యజమానులకే స్వల్ప బాధగతో యివ్వబడనలెనని కార్పొరేషనువారు యుద్దేశ్యమును గలిగియున్నారు.

మద్రాసు కార్పొరేషను. జనరల్ డిపార్టుమెంటు 14-3-1917 } తే. సి. మొలూసీ ప్రెసిడెంటు

ప్రకటన

నర్సారావుపేట డిస్ట్రిక్టుమునసబుకోర్టులో Os 338 fo 1916 నాది, కూల శైలి కోటేశం. 1 ప్రతివాది. వాడ రేపు సోమసుందరరావు. సదరుహి నెంబరులో 1 ప్రతివాదియైన వాడరేపు సోమసుందర రావు నాకోగోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురంతాలూకా డొడ్లించేట. ఈ దావాసంగతి తెలిసియుండిన్ని సమను ముట్టకుండా చేయుచున్నందున సదరు దావా తిరిగి పరిష్కారమునకయి యీ నెల 20 తేదీకి నాయుదా వేయబడినది. సదరు ప్రతివాది 20-3-17 వ తేదీ పగలు 10 గంటలకు యీ కోర్టు యెదుట స్వతహాగా గాని పక్షిలు ద్వారా గాని హాజరు కానియెడల అతని పరోక్షముందు న్యాయము పరిష్కరింపబడు నని యిందు మూలముగా తెలియపర్చడ మునునది.

Dt. Munsiff's Court } B. O. C. Narasaraopet } Y. Veerabhadra Reddy 13-3-17 Head Clerk

వ ర ద న ం ఘ ము

తెనాలియందు విచారణ.

(మా స్వకీయవిలేఖరుని యొద్దనుండి).

తెనాలి మార్చి 14:— కృష్ణవరద సంఘమువారు తెనాలిలో నిన్ను నేను కమాండేమై ప్రభువునందు తెనాలి డిప్యూటీ కలెక్టరుకు విచారించిరి. వారిట్లు తమ సాక్ష్యము నందు తెలిపిరి.

నేను వరద సంఘమునందు మానుమానలపాలెం లగా నును వెల్లటూరునరకు కృష్ణకట్టను కాపలా చేయుచుంటిని. నేను కృష్ణకట్టవారి తిరుగుచుండగా, ఒక అరగజంపాడుగున కృష్ణకట్టలోనుండి నీరు చెక్కుగిలుట నారంభించెను. వెంటనే అక్కడ నేను మరమ్మత్తు చేయించితిని. కనకాల, భట్టిప్రోలు మున్నగు గ్రామాదులకు నెక్కువ నష్టము కలిగినది. ఇంక జంపని, రావికంపాడు, వెనుపర్ర, కొల్లూరు అద్దేపల్లి గ్రామాదు లలో కూడ పంట చాల నష్టమైనది. వరద తగలని భూములు మామూలుగానే పండినవి. వరదవచ్చిన గ్రామములలో కొన్ని చోట్ల 1.8 నంతు మాత్రము పండినది. మొత్తమునూ 38 వంతు ఫలించినదని చెప్పుచున్నాను. కేవలము యావత్తుపంట చెడిపోయిన గ్రామముల సంకలి నారు తెలియదు. లంకలో నుండి మరుప్పులను కొల్లూరు వచ్చి గ్రామాదులలోనికి తీసికొనివచ్చినాము. పూరియింట్లు పడిపోయినవి. ఒక్కొక్క యింటికి రు 40 లతో మరమ్మత్తు చేయవచ్చును. పొలములలో వాగునోటలలో నీరు నిలువయుండెను.

తిరువాలి లక్ష్మీరాజు సంకమేశ్వరరావు గారు సాక్ష్య మిచ్చిరి. వా ర్మిడిండి సంకతులను చెప్పిరి.

నేను తాలూకా యూనియను సెక్రటరీగ నున్నాను. నాకు గ్రామసంఘములనుండి రిపోర్టువచ్చును. పంటలు పండ నందున, గ్రామములలోనుండి 6000 లకు అప్పు దరఖాస్తులు వచ్చినవి. వరదలవలన 1/4 వంతు పంట పండినది. వారము నో టాలలో గడ్డిలేక పశువులకు చాల యిబ్బంది సంభవించినవి.

రావు బహద్రుడు చెమిటగంటి వేంకటసుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు కూడ సాక్ష్యమిచ్చిరి.

రావుసాహెబు భక్తవత్సల నాయుడుగారిట్లు సాక్ష్య మిచ్చిరి:— 1918 సం.రం|| వరదకాలములో నేను పెద కొం డూరు లగానును వెల్లటూరునరకు కృష్ణకట్టను కాపలా చేసి టిని. కొల్లూరు లాకువద్ద కొన్నిచోట్ల నీరు చెక్కుగిలినది సంభ వించినది. ఎరుక కన్న యింటుకులవలన నీరు చెక్కుగిలినది. కట్ట మీద పగులు నేను ఎక్కడను చూచియుండలేదు. 1914 సం|| క్షములో 70,000 యెకరములు నీటిలో మునిగి పోయినది. ఈ సంవత్సరము అందులో సగము మునిగినది.

వెద్దిభొట్ల లక్ష్మీనరసింహం గారిట్లు సాక్ష్య మిచ్చిరి:— పూర్వము కృష్ణ చాలా వెదుర్పుగ నుండినందున, వరదలవలన నీరు యెక్కువవయినను ప్రజలకు యిబ్బందిలేకుండ నదిగుండా నీరు ప్రవహించుచుండెడిది. ప్రస్తుతము రెల్లు నాటి లంకలు పెంచుచున్నందువలన, కొంచెము నీరు వచ్చుటతోడనే నీరు పొంగి కట్టలు తెగి గ్రామములను నష్టపరుచుచున్నది. రెల్లు నాటుట అపివేసినయెడల ప్రజలకు సౌకర్యము గానుండు నని నాయభిప్రాయము. 1913 సంవత్సరములో పంటలు 1/2 వంతు లేక 3/4 వంతు పండినవి. ధాన్యము చెడిపోయినది. గడ్డి నల్ల పడినది.

జంపని నివాసులగు గలని శాయన్న గారిట్లు తెలిపిరి:— జంపని గ్రామమున వరదవచ్చినది. వరదలకు పూర్వము పంట లు బాగుండెను. మా గ్రామములో మామూలుగా యెకరమున కు 10 సలకలు పండినవి. వరదవలన పుట్టిక యేడుములు పండి నవి. వరద పొడవనిభూములు బాగుగానే ఫలించినవి. వరద పొడిచిన భూములలో పండిత ధాన్యము అంత నాణ్యమైనది కాదు. పండిత ధాన్యమునకు దానికిని బ 1 కి రు 4 లగాయతు రు 8 ల వరకు భేదమున్నది. గడ్డి అంతయు తడిసి చెడిపోయిన ది. ఇంట్లు 20,30 పడిపోయినవి. వానిని మరమ్మత్తు చేయుటకు ఒక్కొక్క యింటికి రు 50 లకు కావలసియున్నది. వరద మా గ్రామము మీదుగా వెళ్ళవలయును. కేవల మెయిను డ్రై యిను లోగు చేయవలయును. కనకట్ట సరకారేయన గండి పడినదని నాయభిప్రాయము.

య్యారాల కాపురపుల వెద్దిభొట్ల శామేశ్వరరావుగారు తమ సాక్ష్యమునం దిట్లు చెప్పిరి:— నాకు 40 యెకర ములు పొలమున్నది. మా గ్రామములో 200 యెకరములు వరదవలన నష్టమైనది. మామూలుగా యెకరమునకు పుట్టిలేక

10 సలకలు పండినవి. వరదవలన 5 సలకలు మాత్రమే పండి నది. నా స్వంత పొలములో యెకరమునకు 5 అండ్లులు మాత్రమే అయినవి. పసుపు తోటలలో మామూలుగా యెకర మునకు 10 పుట్లు ఫలించును. ఇప్పుడు రి, 4 పుట్లు మాత్రము ఫలించినవి. వరదవలన 60, 70 ఎకరములు పసుపుతోటలు చెడి పోయినవి. మొక్కజొన్న యావత్తు చెడిపోయినది. ఈ సంక త్సరము నేను కృష్ణకట్ట చూచినాను. కట్టకు రెండవవైపున కుండమున్నది. వలయాకారముగ వేసిన గట్టు సరిగ బిగియ లేదు. కృష్ణకట్ట 2, 3 అడుగులు యెత్తు చేయవలయును.

వాసరి వేంకటాద్రి గారు తిరువాలి సాక్ష్యమిచ్చిరి. వారిట్లు తెలిపిరి:— నాకు 40 ఎకరముల మాగాని కలదు. పొలములలో 15 నోటాలు నీరు నిలక నుండెను. ఎకరమునకు 1/2 వంతు పంట పంట ఫలించినది. రెపల్లె మెయిను డ్రైయిను మా గ్రామములో చేయవలయును. మా గ్రామములో 20 యింట్లు పడిపోయినవి. ఒక్కొక్క యింటికి మరల కట్టుకొనుటకు రు 100 లు పట్టును.

ప్రాతూరు కాపురపులు పిచ్చయ్యగారిట్లు తెలిపిరి: కట్ట తెగినప్పుడు నేనుఉంటిని. కుడిపక్కను గుండముండెను. నీరు ఉరక వేసి కట్టతెగినది. ప్రతి సంవత్సరం వునకయుండును. కట్టకు నీరు ఆరగానే వునక మొదలగును. నీటి బలమున కట్ట తెగినదని నాయభిప్రాయము. 1915 సంవత్సరములో కట్ట మధ్యగాకుంగి పగిలిపోయినది. అప్పుడు మమ్మహాసి బాగు చేసినారు. కొన్ని మిగత గూతులపోయినవి.

పుచ్చా సీతారామయ్యగారిది పెద కొం డూరు కాపురపులము. వారిట్లు సాక్ష్య మిచ్చిరి:—

వరదనీరు మా గ్రామము లోనికి వచ్చినది. 12, 18 అడు గుల లోతు నీరువచ్చినది. ఇంట్లు పడిపోయినవి. వరదవచ్చి నప్పుడు మేము గ్రామములో నున్నాము. వరదవలన 15 అకాల పంట నష్టమైనది. మెట్టపైవు సాపుగా పోయినవి. మొక్క జొన్న, వెరగ, శిలవతిరవా వేసినా ఫలించలేదు.

కట్టక్రింది బొగములో వునక వేసినది. కట్టకు చుండము తక్కువ. 15 అడుగులు వెల్లుచేయవలయును. ఎరుక కన్న ములు ఈమూలనుంచి ఆమూలకు సరిగా యుండనేవు. కట్టలో యెరుక కన్నములు చూడలేదు.

కాకమూరి వేంకట సుబ్బయ్యగారు. బుర్రపాలెం వాస్తవ్యులు. వారు తిరువాలి సాక్ష్యము నిచ్చుచు నిట్లు తెలిపిరి. కృష్ణవరద. గ్రామముపట్టవేసినది. నీరు యిండ్లలోనికి పొలములలోనికి చునిసిలోతునీరు వచ్చినది. మాగానిపైరు చాలా నష్టమైనది. మెట్టపైవులేవు ధాన్యం వరదముంపు వలన యీ సంవత్సరం అమ్ముకుపోలేదు. రు 400/00 బ్యాంకులో తహ శీలకు వ్యవసాయపు పనులకు అప్పు తెచ్చినాము. ప్రస్తుతం మా గ్రామములో ఒకకుప్ప తొక్కించుచున్నాము. గింజలేదు. గడ్డిని పశువులు తినవు.

వెనిగల్ల వేంకట సుబ్బయ్యగారు కె. వేంకటరావు గారు (వెలపాడు) చింతలచెరువు వేంకటసుబ్బయ్య గారు (బుర్రపాలెం) కూడ సాక్ష్యమిచ్చిరి.

చెవ్వాకుల కోటయ్యగారి (వేరము) ట్లు సాక్ష్య మిచ్చిరి:

1912, 14, 16 సంవత్సరములలో కృష్ణవరదలు వచ్చి మా గ్రామములో పంట చాల నష్టమై పోయినది- 1916 సం||ము ల 3500 ఎకరములు మా గ్రామములు వరదవల్ల నష్టమైనవి- 3, 4, 5 గ్రామముల మాత్రము ఫలించినవి. నీరు 10 నోటాలవరకు నిలక నుండెను- కేవల మెయిను డ్రైయినుకట్టలు తెగి మెట్టపైరు యావత్తు చెడిపోయినది. కేవల మెయిను డ్రైయినువచ్చిచేయ వలయును.

రెల్లు నాటుటవలన కృష్ణపూడి లంకలుమీదికి నీరు పొంగి కట్టలు నష్టపరుచుచున్నది.

పరిపరి కాపురపులకు చెవ్వాకుల వేంకట కృష్ణ య్యగారు మర కొందరు సాక్ష్యమిచ్చిరి.

అంతటితో తెనాలియందు విచారణ ముగిసినది రేపు గుంటూరులో విచారణ జరుగును.

నీవు త్రొత్తుట్లు వెట్టదలచెదవా? మేము ఏమిట్లులక్షా సాసరే ముఖ్యముగా బియ్యపునీలకు కావలసినసామాను లను బియ్యమునందు చూపండి చామక్కు ఫర్నేసు ఫైరు బ్రాన్లవరకు సుసంపాద చేయుచుము. సీ. నో సాలనాయు కర్ అంకుసన్సు, బేసికోఖాండ్రీ నుద్రాసు. 557

ఒక ఆంధ్రయోగి నిర్వాణము.

రాజవిద్యా వైశద్యము, రాజకీయోన్నతోద్యోగములే, యైహిక ప్రాశస్త్యమున కాధారములైయుండు నీ కాలమున గేవల రాజయోగియై జీవితముబుచ్చిన పోలవరపల్లి కామయ్య గారిని, బెక్కండ్రి డియంగు పోవమ్మను, అయినను, ఈచెన్నపట్టణ మున శ్రీమద్రామాయణకాల తేపమునకు సుప్రసిద్ధులై కీర్తిశేషు లైన రామాయణమ్, కృష్ణశాస్త్రి భాగవతగారి నెఱిగిన వారందఱు వీరి నెఱిగి యుందురు. ఈయోగిగారి యానాస మకు ముత్యాల పేటలో గాని, తత్పాఠశాలగారి శాస్త్రి గారు కాలతేపము చేయగూడినపుడు పురాణవతనమునకై యోగిగారి నే స్రాధించుచు ద్విగుణీకృత్యామామలై వారు కాలతేపము చేయుచుండెడి వారు. కామయ్యగారు చదువు టయు, శాస్త్రి గారధ్యము నెప్పటయుఁ జొప్పడిన నాటి కాలతేప చుద్విత్తియమై, వ్యాసుమూర్తి ముత్తుస్వారుయ్యగు గారి వంటివారును నాదారినబోవ ఘటించిన జిత్రపులకలైఁ బురాణకథనము ముగియునటకు నిల్చి యుండు వారట. ఈ రాజయోగి జన్మస్థానము నెల్లూరు కాలు మైళ్ల దూరములోని పల్లిపాడను శ్రోత్రియ గ్రామము. 1862-వ సంవ త్సరమున జనించి, పంచశతదశమున్నుండై యుండఁగ నే మాతాపితలు పంచశ్య మొద ముత్యాలపేటలో సుప్రసిద్ధులై యుండు తూముబూరివారింటి కోడలైన వీరి సోదరిగారి పోవణమున వీరు బాల్యము గడపిరి. కేవల పండిత పరిచయముననే సంస్కృతాంధ్రముల నసాధారణ పాండిత్యము గలిగించి భాషాద్వయమందును గమనీయభక్తిగ గవిత్వము నెప్పడుండిరి. ఏకసంత గ్రామం లగుటచేఁ గాఁబోలు వీరికి వేసవేల స్లోకములు కంఠస్థములై ప్రస్తావనము లైనపుడు శ్రోత్రిజన రంజకమై యుండెను. అందున వీరి కభిమాన గ్రంథుగు భాగవతము నాద్యంత మప్పగింపఁ గలిగి యుండిన నతిశయోక్తి గాదు. మఱియు, అరము, కన్నడము మున్నుగా నెన్నియో భాషలు వాచో విధములై యుండెను. ద్వైత విశిష్టాద్వైతాద్వైతములును, కర్మభక్తిజ్ఞాన యోగములు, ముక్తిసాధనమునకు భిన్నమౌ ములుగాక క్రమసోపానములని వీరి యాశయము. తత్త్విధాం తమునకై త్రిమతవిషయముగాను, యోగత్రిక సంబంధమును, గల సంస్కృతగ్రంథరాజముల నెల్లఁ బఠింపించి, యుపపత్తుల నన్నిటిఁ గోడికరించి యున్నాడు. ముద్రఁపించుటకై బూర్వ మే పిరిని మృత్యువు పై గొట్టుకై యాశ్చిలగు నాంధ్రః తెల్లరు చింతిల్లవలసి యున్నది.—ఒక విలేఖరుడు.

3వ కృష్ణజిల్లా కోఆపరేటివు కాన్ఫరెన్సు భీమవ రంలో 19 తేదిని జిల్లాకలెక్టరు ఎ. వై. జి. కామెర్ డి. ఏ. వి. సి. ఎస్. సి. వి. ఇ దొరవారి అధ్యక్షనాధిప త్యము క్రిందను జరుగును.

Latest Telegrams.

LONDON, March 14. Presiding at a luncheon given by the British Empire Producers Association in honour of Sir E. P. Morris, the Premier of Newfoundland, Lord Milner said that the development of the Empire's resources belonged to to-day's new constructive Era the guiding principle of which was to regard the Empire as an economic whole. The significance of the War Council was not fully appreciated. It was an Executive Council of the whole Empire capable of deciding questions affecting every part. The time was coming when the direction of imperial affairs would be in the hands of a Government representative of and responsible to all peoples of the Dominions. The present Cabinet was morally responsible to the Empire for the conduct of the war. Hence it was anxious to have the Counsel of the representatives of the Dominions at the Conference.

PEKING:—Germany's reply to Chinese protest against submarinism was delivered just prior to the rupture of relations. It was couched in flattering terms and expressed surprise at the Chinese attitude because she had no shipping interests in the submarine zone. Germany said she would treat the threat of rupture as if it had not been made.

The Russians have taken Kermanshah.

China has severed relations with Germany and taken possession of German Merchantmen at Shanghai.

The American steamer "Algonquin," 1800 tons, New York for London, flying American flag and carrying food-stuff, has been sunk by shellfire and bombs by a German submarine. The latter opened fire at a range of three miles firing twenty shells without warning. The Commander of the submarine refused to tow lifeboats to land. The crew was saved.

This afternoon's French communique says:—Between Buttedumesril and Maisons de Champagne, Germans delivered two violent counter-attacks against works which we had captured to the left of the sector. Enemy was unable to reach our positions anywhere and sustained heavy losses. Throughout night obstinate grenade struggle continued between Hill 185 and Maisons-de-Champagne, where we captured more trenches between Meuse and Apremont. Our troops penetrated German trenches at Trenches at four points, reaching second line and capturing prisoners.

THE GREAT WAR.

Baghdad Occupation Described.

Bapaume Defences Abandoned by Germans.

(Reuter's Agency.)

MESOPOTAMIA FRONT.

Turks and Mesopotamian Disasters.

Accusations Against Germans.

ALLAHABAD, March 14. LONDON, March 13th.—The "Daily Telegraph" correspondent at Rome learns from a Turkish source that the Mesopotamian disasters are known in Constantinople where Germany is accused of having betrayed Turkey by first obtaining her aid and then exposing her to danger in Asia. It is stated that the Ottoman Army in Mesopotamia is completely demoralised and lacks munitions and food.—("Pioneer.")

The Occupation Described.

British Pursue Turks Beyond Bagdad.

LONDON, March 14. An official communique from Mesopotamia says:—We maintained close touch with the enemy southward of Bagdad on the evening of the 10th. The enemy at night evacuated an entire trench line, we advancing in close contact. A general advance on both banks followed. We occupied the railway station at dawn and then the city. The Cavalry advanced in pursuit and after a slight resistance occupied Dahzain taking a hundred prisoners. Our gunboats took up the pursuit. Since the 23rd February, the Turks have been destroying everything of value in Bagdad, but our booty is nevertheless considerable. The enemy abandoned five hundred wounded, and we counted two or three hundred dead. We took three hundred prisoners on the left bank of the Tigris. The inhabitants of Bagdad warmly welcomed us.

THE ENTRY DESCRIBED.

Inhabitants Welcome British.

Details of Turkish Robbery and Oppression.

DELHI, March 14. The following telegram dated the 13th March 1917 has been received from "Eye-witness" Mesopotamia.

BAGHDAD, March 14. Our vanguard entered Bagdad soon after 3 this morning. The City is approached by an unmetalled road between palm groves and orange gardens. Crowds of Bagdad came out to meet us, Persians, Arabs, Jews, Armenians, Chaldeans, and Christians of diverse sects and races. They lined the streets, balconies and roofs, hurraing and clapping their hands. Groups of school children danced in front of us shouting and cheering, and the women of the city turned out in their holiday dresses. The people of the city have been robbed to supply the Turkish army. For the last two years the oppression has been becoming unendurable. During the last week it degenerated into brigandage. I am told the mere mention of the British had become penal and people were afraid to talk freely about the war. It appears all hope of saving the city was abandoned after we effected the crossing of the Tigris on the 23rd February. Since that date the Turkish Government has been requisitioning private merchandise wholesale and despatching it by train to Samarra. Three or four thousand liras worth of stuff is believed to have been officially looted, including five thousand sacks of sugar. The German Consul left two weeks back and the Austrian two days ago. The brigade of boats, Turkish army clothing factory and Messrs. Lynch's offices were blown up or otherwise destroyed last night and the railway station, civil hospital and most British property, except the Residency which has been used as a Turkish hospital were either gutted or damaged. As soon as the Gendarmes left at 2 this morning, the Kurds and others began looting. We entered from the east this morning when they were rilling the bazaar at the other end of the city and among the first citizens we met were merchants who had run out to crave for our protection. Regiments were detailed to police bazaars and houses. Picquets and patrols were allotted but there was much that it was too late to save. Many shops had been gutted and the valuables had all been cleared. Rabbits were found busy dismantling interiors tearing down bits of wood and iron and carrying off bedsteads. They had even looted seats from the public gardens. Our entry was very easy and unofficial, and it was clear that the joy of the people was genuine. No functionaries came out to meet us as there was still fear of reprisals. Our own attitude was characteristic. There was no display or attempt at imprisonment. The troops entered in order of advance ready to deploy against new positions, dusty and unshaven after several days hard fighting and bivouacking. It was not known until we actually entered that the Turks had evacuated the city. The fighting between the 7th and the 10th had been heavy. Extraordinary gallantry was shown in crossing the Diala river. Full details follow if the line is clear.

DELHI, March 14.

Telegraphing late at night on the 11th March the General Officer Commanding Force D gives the following details leading up to and subsequent to the capture of Bagdad:—Early on the 11th March, and during the evening of the 10th March we maintained a close touch with the enemy on both banks of the Tigris to the south of Bagdad. During the night he evacuated his entire trench line while we pushed forward in close contact.

Before dawn on the 11th March a general advance on both banks was ordered and at 5-30 a.m. we occupied the railway station and entered the city shortly after. Our cavalry pushed forward in pursuit and after slight resistance occupied Kadhimia capturing over 100 prisoners and 4 damaged aeroplanes. Our gunboats now took pursuit. During this recent fighting fierce gales, blinding dust storms, lack of water away from the river and the vigour of the pursuit have made operation arduous. Since 23rd February the Turks had been busy destroying and removing everything of value in Bagdad. Considerable amount of booty has nevertheless fallen into our hands including large quantities of equipment, arms and ammunition. 500 Turkish wounded were also abandoned by the enemy. On the left bank of the Tigris between 200 and 300 Turkish dead were counted on 10th March and 300 prisoners were taken. On entering the city of Bagdad local inhabitants gave us a warm welcome. Slight disturbances occurred in the city consequent on the Turkish evacuation but complete order was restored when our troops entered the city.

Russo-British Co-operation.

Russian Cavalry's Favourable Position.

ALLAHABAD, March 14. The "Pioneer's" special cable says:—Although the Russian forces to the northward are fighting a long way from Bagdad, it is understood that the Russian cavalry have been able to reach a position from which they can act effectively.

BRITISH FRONT.

Germans Abandon Bapaume Defences.

LONDON, March 14. A British communique says:—Owing to our bombardment, the enemy abandoned his main defences along the forward crest of the ridge, westward of Bapaume, on a front of three-and-a-half miles. We drove back the rear-guards in this area to a depth of a mile and occupied Grevillers and Loupart Wood. We also progressed eastward and north-east ward of Gommecourt on a frontage of one mile. A raiding party reached our trenches south-west of Neuve Chapelle and a few British are missing. Hostile raids elsewhere were repulsed.

Reuter's correspondent at headquarters says that the details of the capture of Irlès show that it was one of the most brilliant and clever enterprises since the German retreat. The attack was made from the west and south. The southern assault started about dawn, when the British artillery directed a perfect tornado of fire on the enemy positions. The enemy gunners promptly replied, but though the barrage lasted through the forenoon, it caused little damage, and resistance generally was slight. A strong point, garrisoned by about fifty Germans, put up a short but obstinate fight, but when a score had been put out of action, the remainder surrendered. The success of the southern attack was facilitated by the western attack, which was faultlessly timed. It came across the north of Irlès and plucked the garrison out. The southern attackers met a brisk fusillade, approaching the village, but the enemy threw up the sponge when they found that they were caught in the rear. Irlès was excellently situated for defence, on an eminence, and its occupation greatly strengthens our position in this sector.

FRENCH FRONT.

Reciprocal Firing.

LONDON, March 14. Last night's French communique said:—There has been reciprocal artillery firing in Champagne in the sectors of Maisons de Champagne and Main-des-Assignes. Germans with bombs unsuccessfully attacked Hill 185 on the left of the Meuse. There has been reciprocal artillery activity. Our fire was apparently notably effective in the region of Avocourt and Hill 304 and on the right bank north-west of Bezonyaux.

SUBMARINISM

German Ruthlessness.

Norwegian Crew's Hardships

LONDON, March 13. German ruthlessness at sea has been further exemplified by the sinking of the Norwegian steamer "Dalmatia", by a German submarine on the 11th February. The Captain's wife, the officers and the crew were for three days in two small open boats in mid-Atlantic, and suffered unspeakable hardships. One of the crew died from exposure and three were frostbitten. The boat was finally picked up by a Danish schooner.

"Yarrowdale" Prisoners.

Americans at Zurich.

LONDON, March 13. A telegram from Berne says 59 Americans from the "Yarrowdale" have arrived at Zurich. They state that the raider was named "Ritz" and was a new 3,000 ton boat, with a speed of eighteen knots, specially built for raiding.

TELEGRAMS.

GREAT BRITAIN.

50 Millions' Supplementary Vote.

LONDON, March 14. It is understood that the supplementary War Credit announced by Mr. Bonar Law will amount to fifty million sterling.

Political Agitation Failing.

LONDON, March 14. The "Times" lobby correspondent says:—The political crisis over the question of the Indian cotton goods duty is missing fire. Lancashire members are divided and the Parliamentary Free Trade Committee will not participate in the agitation.

Lancashire Agitation.

Bombay Presidency Association Telegram's.

BOMBAY, March 14. The Bombay Presidency Association has sent the following telegram to the Secretary of State for India:—The Bombay Presidency Association earnestly submit that overruling by Parliament of the decision of the Imperial Legislative Council to enhance cotton import duties will cause deep and widespread discontent in India.

GERMANY.

Operations on Western Italian Front.

Enemy Generals' Conference.

LONDON, March 14. BERNE.—According to a telegram from Berlin Counts Von Hindenburg and Ludendorff are conferring with the Austrian General Von Hertzendorff and Von Arz at German headquarters, regarding the impending operation on the Italian and Western fronts.

Turco-German Differences.

Two Missions.

LONDON, March 14. A telegram from Yevye states that Rifaat Pasha has left Geneva for Turkey and Bedry Bey, Governor of Constantinople, has arrived in Berlin. Both missions are connected with the differences between Turkey and Germany arising out of the reverses in Mesopotamia.

AUSTRIA

Hungarian Cabinet Crisis.

LONDON, March 14. BERNE.—A Vienna telegram says that a Cabinet crisis is impending. It is stated that M. Martine will be succeeded by Mr. Czernin, at present Minister for Foreign Affairs, and that the latter will be succeeded by Count Tisza. Count Julius Andrássy will succeed Count Tisza and form a Hungarian Coalition Cabinet.

RUSSIA

Duma and Council Suspended.

LONDON, March 14. PETROGRAD.—Imperial ukases suspended the Duma and Council of the Empire from March until April at the latest, according to circumstances.

Grain Stocks Satisfactory.

LAHORE, March 14. LONDON, March 13.—Reuter's Petrograd correspondent says that it was stated during the Food Conference that reserves of wheat, rye and flour in the capital exceed 7,400 tons and that sufficient supplies are arriving.—("C. & M. Gazette").

End of Campaign.

General Smuts' Views.

LONDON, March 12. General Smuts in an interview with Reuter, said the only thing delaying the absolute end of the German East Africa campaign is the prevalence of the rainy season, which lasts till May, when the Germans will be compelled to surrender or enter Portuguese territory, where the Portuguese are quite prepared to handle them. The enemy only consisted of the remnant of the army. Practically all the South African white troops had departed, and the native battalions, which were raised owing to the unfavourable climate, were remaining to finish up. General Smuts spoke in high terms of the natives' magnificent infantry work, and said they would shortly be available for service elsewhere. Nothing had given him greater pleasure than Mr. Long's statement that no German Colony would return to Germany. The mere suggestion was preposterous, and he shuddered to think what would happen to the natives if any part were returned, for the natives had supported us magnificently, and our prestige in the East would suffer.

LATEST TELEGRAMS.

PARIS, March 14. The Great German retreat before the British is the only topic here, and the air is full of sensational reports that the retreat is turning into a "debacle" under the unremitting activity of the pursuers, who are superior in both material and initiative. It is impossible at present to say how far these reports are true, but there is no doubt that the British are continuing to advance to the north east and east of Gommecourt. We are probably witnessing the beginning of very great events, involving more than the fall of Bapaume.

LONDON, March 14.—Count Bernstorff has arrived in Berlin.

Reuter learns that there are 13 German ships totalling 35 thousand tons in Chinese ports.

The Duchess of Connaught is dead.

Indian Telegrams.

(From our own Correspondents.)

[BY WIRE.]

DELHI.

Wood for United Kingdom. Licenses for Importation Revoked.

SIMLA, March 14.
A Press communique states:—With reference to the revised list of interpellations together with the rulings published by the Board of Trade in the Board of Trade Journal of the 19th October, 1916, which was republished in notification No. 35 C.W.D. dated the 6th January 1917, the following telegram has been received from His Majesty's Secretary of State for India. It has been decided to revoke with effect from the 2nd April the general licenses for importation into the United Kingdom of the following articles under the heading (A) Wood (B) Wood Manufactures: Beetwood, Boxwood, Dogwood, Greenheart, Hickory, Lancelwood, Lingumvitas, Pladouc, Sabicu, Sassaalwood, Birch, timber in logs, barrel tops and bottoms and wooden tops, fir, birch, maple, and persimmon blocks and squares for bobbins, reels, shuttles and spools, box shooks box board, screws made of wood, tool handles and brush-handles, painters of ash and hickory case boards, empties returned, flooring boards planed and prepared tongued and grooved of non-prohibited woods, measuring rules of wood, cats made from ash wood, pine blocks for match making, plywood, wooden pulleys, wood wool. Consignments en route to this country on or before 12th March will be admitted on production to the Customs Officer of the date of despatch, and license will usually be granted for the consignments paid for by the consignees on or before that date.

All-India Hardinge Memorial.

DELHI, March 14.
As a meeting of the All-India Hardinge Memorial Fund held on Thursday last under the presidency of Sir Ibrahim Rahimtullah it was decided that a request be made to proper authorities to grant a suitable site for a statue of Lord Hardinge in New Delhi.

Mr. Gokhale's Bust in the Legislative Chamber

It is understood that the European members, official and non-official, of the Viceroy's Legislative Council are arranging to place a bust of Mr. Gokhale in the vestibule leading to the Legislative Council Chamber at Delhi. It is hoped that it may be possible to have the bust unveiled at the commencement of the next Council Session at Delhi.

CALCUTTA.

Calcutta European Association. Thirty-Third Annual Meeting.

CALCUTTA, March 14.
The thirty-third annual meeting of the European Association was held this evening at the Dalhousie Institute, the Hon'ble Sir Archy Birkmyre presiding. The report for the past year showed that the membership of the Association had largely increased and numbered 4,211 against 3,370 at the close of 1915. Probably the most helpful action taken last year was the strong views held throughout India regarding the necessity for the military training of the every British European and Anglo-Indian in India. After the annual report was passed unanimously the President addressed the members.

Sir Birkmyre's Speech.

Presiding at the annual meeting of the European Association held this evening, Sir Archy Birkmyre said in the course of his address that the success of the War Loan should be considered as a joint duty incumbent upon all races in India. The issue of the War Loan had given an opportunity to the millions of the Empire to demonstrate in a practical form their loyalty to the British Raj and evidence their appreciation of the benefits they had derived from just and sympathetic government. Referring to German missionaries, the speaker said that after the war they should be rigidly prevented from setting foot in India.

Regarding the Indian demand for Home Rule he said that no reasonable man had the least doubt that Indians would be given a larger share in the Government of their own country, eventually amounting to Home Rule, when they were fit for anything like Home Rule. Now, he would say emphatically no. If they were, no power on earth could stop it. Home Rule for India at the present time would be fatal. A colossal sum of 500 millions sterling of European capital was invested in India and it was the bounden duty of the European Association to see that this vast interest was not jeopardised by unwise, premature concessions. At present Home Rule and other political schemes might well be dropped and political agitators who were clamouring for Home Rule might more profitably devote their zeal and energy and prove their loyalty championing actively the Indian War Loan. He continued:—We should continuously strive to improve our relations with Indians socially and commercially notwithstanding great existing barriers of religion and social customs. We should strive to command their respect and confidence from every point of view and teach them to realise that the welfare of India and Indians is indissolubly bound up with our own commercial interests. It is unfortunate that, so few educated Indians of large and sensible views, men of real weight and importance in the community, do not take any practical part in politics. Consequently they leave the field almost entirely open to the class of politicians who, although they carry little weight with their own community, shout loud enough to let their voices be heard in England, and there is some danger that the people of England might listen to them and consider them to be representatives of the people. It would be well for the English people to remember that there is a large community of experienced and level-headed Britishers in India who really understood the situation, and perhaps it will be the duty of the Association to impress this fact upon them. In this connection

TELEGRAMS.

the Council are considering the advisability of forming a branch of the Association in London at a convenient date among many Europeans from India settled there who still have the progress of this country at heart.

Sir Archy Birkmyre was re-elected President and Mr. T. Smith of the United Provinces and Hon'ble Mr. Eden were elected Vice Presidents.

Defence of India Act.

Lord Carmichael's Defence.

CALCUTTA, March 14.
Replying to the farewell address presented by the non-official members of the Bengal Legislative Council to-day H. E. the Governor referring to the Defence of India Act said:—Some of you have told me that my administration will be remembered chiefly as the administration which enforced an act which is not a Bengal act, the Defence of India Act, an Act which some of you say the people of Bengal do not like, and in the administration of which some of you find much to blame. I have spoken of that Act before and I am going to speak of it again now. It is only fair to you and to my successor that I should. Some of you believe, I have heard you say so, that the greater proportion of those who have been dealt with under the Act have been proceeded against merely because police officers have suspicions about them. I have told you before that that is not the case. And I tell you again that it is not the case. I have frequently asked those who make the statement to let me have the names of a few. Half a dozen even, out of the large number, they say it is the larger proportion of the approximately 800 people dealt with under either the Defence of India Act or the regulation 3 of 1918, whom they believe to be merely the victims of police suspicion. They have not so far sent me any names. But I am having every case re-examined and most carefully tabulated and 776 cases have been re-examined up to date. Of these 121 have been implicated by their own confession made here in Bengal. That is quite apart from some others who have made confessions to authorities outside Bengal. A further 229 are implicated by confessing associates whose statements are supported by corroborative evidence such as finds of arms, or property known to have been stolen in dacoities or by documentary evidence, or by their own conduct on arrest. 161 are implicated by the confessions of associates, generally two or more, but without such corroborative evidence as I have just mentioned. 195 are implicated by such corroborative evidence supported by statements made by informers. And 70 have been implicated by evidence of informers coupled with the evidence of association of the 70 ten are accused by informers who have been murdered. This strengthens, to my aid at least, the case for believing that the information given was probably true. In other cases bombs were produced by the sources who gave the information. In 21 more of the 70 cases what seem to be very strong evidence of association with known criminals is relied on in addition, of course, to the informers' statement. In 17 the men are accused, though only on the evidence of informers, of such dangerous crimes that I do not think the Government would be justified in giving up such control as it has of them.

In 16 more cases release has been granted or shortly will be granted. Releases from control under the Act since the beginning of this year amount to 30.

These figures show that the number of cases in which there is not something very definite to justify detention is under 5 per cent of the whole of the cases dealt with. In this number of less than 5 percent there is strong evidence of association in addition to the informers' statements.

What I have said is true, and I believe it is true. It is enough to show that there is no truth whatever in the accusation made against the Government to the effect that we are dealing with these men merely on the suspicion of individual police officers.

791 Cases Dealt With.

I have only mentioned so far 776 cases. These 776 are the cases of which up to now re-examination has been made. But the complete number of cases dealt with altogether under the act and under the regulation in Bengal is 791. It is fair that I should point this out though it is not very material for the difference is satisfactorily accounted for. There are 3 cases examined before but not yet re-examined. I hardly expect to find anything wrong with these. The remainder are

Cases sent here by the Government of India with orders to intern or from other provinces and of the three men belonging to other provinces dealt with by other Governments there was one case in which a man was released just after the order was issued as this was found to be a case of mistaken identity. As showing that the information received by the police is not as unreliable as some of our critics tell us it is, I would like to point out to you that such information has led to:

54 Finds of Arms and Ammunitions.

47 of these were finds of pistols or pistol cartridges. In some of these cases the arms found have been identified as the stolen property of private persons who have complained of their loss by thefts or dacoities in which people of the Bhadrakol class were suspected at the time the losses occurred. It must, I think strike you as significant, that 14 of the persons dealt with were men actually seen shadowing police officers and that in five cases the shadowing was followed by actual murder, 5 of those whom we have dealt with while in custody threatened police officers with death and three threatened witnesses with death. Since January 1914 down to the middle of last month there have been 67 outrages. Convictions have been obtained against men concerned in 3 of these. Confessions naming some at least of the perpetrators have been made in about 43 other cases and there is other evidence making similar disclosures in all but 8 of the remainders. I unfortunately must not disclose the names, but I can assure you that it is not at all a large proportion of those who have committed outrages since January 1914, to whose identity the police have no clue. The total number of abductors is not large. That of whose names are not definitely known is very small indeed. But these numbers include some very dangerous men and until these very dangerous men are under our control it would be most unwise for the Government to deal as leniently as I would like with other men who are mere tools—sometimes perhaps tools who have no

TELEGRAMS.

idea to what evil purpose they themselves are being put. We cannot let our case slacken while there are men uncaught who we believe have been concerned in two or in some cases even more, six in one case, murders. The Defence of India Act is what helped us. I am only saying what I believe to be absolutely true when I say that the defence of India Act helped to defend the young educated men of Bengal as nothing else has defended them, not their own fathers, not their teachers, for they were ignorant, nor their associates, nor they themselves, for they were blind to the danger against a mean criminal organisation which pretends to aim at freeing it from a foreign tyranny and is doing a great deal to bring Bengal into a hatred which she does not deserve from her fellow provinces in India and which can only result in the postponing of the reforms which will benefit not Bengal only but the whole of India.

The War Loan.

Viceroy's Autograph Letter. Those at Home Must Subscribe.

CALCUTTA, March 14.
The "Englishman" publishes the following exclusive autograph letter from the Viceroy regarding the war loan:—To-day an opportunity is presented to every man in India without sacrifice and with advantage to himself to hasten the day of our Empire's victory and the return of peace. In distant fields the armies of India have proved the loyalty of India in the eyes of the world. I hope that those who have enjoyed peace in their homes, will now furnish a proof no less convincing.

Among other prominent men who have sent special messages are Lord Carmichael, Sir William Meyer, Sir Reginald Craddock, Sir G. S. Barnes, and Mr. Claude Hill.

Members of the Indian Jute Mills Association have agreed to short time of five days weekly from April to September 30th. The decision has not influenced gunny on the share markets which continue inactive.

The second wheat forecast gives the total area sown thirty-two million eight hundred and forty eight thousand acres, being an increase of 8.6 per cent over the revised total.

UNITED PROVINCES

U. P. Council.

LUCKNOW March 14.
At to-day's meeting of the United Provinces Legislative Council Mr. Razak Ali moved for certain alterations in the budget on police department. The motions was lost.

Mr. Ali Nabi then moved that the money voted for settlement of Sahranpur should be spent on primary education. The Government opposed the proposition. Vigorous debates followed and the motion was negatived.

Travelling Expenses of Police Department.
The next resolution moved by Ramia Ali proposed that Rs. 18,000 be curtailed from the travelling allowances of the police department and be spent on Maktab scheme. The motion was lost.

Police Budget.
After lunch Mr. Narayan Prasad Asthana moved the Rs. 50,000 be deducted from the travelling allowances of police department and be spent on primary education. The Inspector-General of police made a long explanation. The resolution was withdrawn.

A Rigorous Debate.
Mr. Chintamani moved that the police budget be reduced by one lakh and that amount be spent on primary education. Mr. Morris opposed the resolution. There was a vigorous debate. Messrs. Gokaran Nath Misra, Jagat Narayan and Radha Krishan Das taking part. The motion was lost by 9 votes.

The Exodus.
Mr. Chintamani next moved, that hill journey allowance be reduced by Rs. 10,000 and that amount be utilised for filling the vacant post of Inspector of Schools. His motion was supported by G. N. Misra and R. K. Das, Messrs. Odonne and Pim opposed it on behalf of the Government. The motion was lost.

Forests.
It was also moved that the sum of Rs. 64,000 should be transferred from forests to technical education the resolution was withdrawn after a debate. The Council adjourned till to-morrow.

Brief Telegrams.

The total number of registrations under the Ordinance, in Karachi District is 499, of which 237 are in Karachi City.

Major Robb leaves Bangalore, on Tuesday for Madras to take up the duties of Resident Medical Officer General Hospital, Madras.

The total number of registration forms received by the District Magistrate, Civil and Military Station, Bangalore, is 607.

The Second Magistrate of the Civil and Military Station Bangalore, released the man who was arrested by the local police on suspicion that he was Arokiaswamy, ex-servant of the Bengal Government House. It seems he is not the man wanted.

The Viceroy has been pleased to present a bat and a ball for the best batting and bowling averages, respectively, during the past season of the Allahabad High Court Cricket Club. The club was formed on the opening of the new High Court and has just concluded its first season.

ముఖ్యసమాచారములు.

చెన్నై పురి రాజధానియందు గతజనవరి మాసమునందు జరిగిన సమద్రవ్యాపారములో దిగుతలి వలన గతసంవత్సరమున జనవరిమాసమున వచ్చిన మొత్తముకంటె 42.74 లక్షల రూపాయలును ఎగుమతివలన 38.16 లక్షల రూపాయలును ఎక్కువగా వచ్చినవి. గతది నెంబరు మాసాంతము వఱకు దిగుమతులవలన 172.93 లక్షల రూపాయలు, ఎగుమతులవలన 276.71 లక్షల రూపాయలు వచ్చినవి.

హోమరూలు:—వింధాడు దేశస్థరాజ్యమునకు చెల్లు పరిష్కరింపబడునో తెలియదుగాని స్వరాజ్యమున పేక్షించు విషయమున వికమత్యములేని వారికి స్వపరిపాలనాదోశము వ్యభిచరములు చెప్పవచ్చును. హిందూదేశములో స్వపరిపాలనోత్సాకులు వింధాడు స్వరాజ్యమును గూర్చి నేర్చుకొని దానినిబట్టి తామును చరించునెడల ఉపయోగ కరముగా నుండును. — జస్టిసుపత్రిక.

చెన్నై పురియందు పైనికల సంచారము విరివిగానున్నందున, వారిమధ్యన వలన పురజనులకు అసంభవమైన ననుగలుగునీయని, స్త్రీలు రాత్రి 7 గంటలైన వెనుక ఇంట్లు వెడలిబయటికి రాగూడదని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరిని నగరమునందు పుకారులు ప్రబలమైనవి. ఈ పుకారుల వాస్తవ స్థితిని గూర్చి పోలీసు కమిషనరుగారిలో విచారింపగా తమకు తెలిసినంతవఱకు అట్టి ప్రకటనము ప్రకటించ బడలేదని తెలిపిరి.

విద్యావిషయపుఖర్చు—ఇట్టికష్టకాలములో విద్యావిషయమున ఇంత బౌద్ధాభిరుచిలో కొరతనమువారు ధనమును విశేషముగా నొసంగుచున్నందున వారికి వందనములన్నింట వలసినను వాగ్దానముచేసిన ప్రకారమువారు విద్యాభివృద్ధికి ప్రయత్నింప నందులకు వారినిత్యంపెట్టవలసి యున్నది. ఉపాధ్యాయుల సంఖ్యతక్కువగా నున్నది చెప్పటత్వ ప్రకరముగ లేదు. క్రొత్తపాఠశాలలలో సుపాధ్యాయులుగా నుండుటకు కావలసినంతమందికి మనము బోధనా వ్యవస్థను నిచ్చి నిర్దేశముపగలము. — ఇండియన్ పేట్రీటులు.

మైసూరు రాష్ట్రమునందులి కలంగూరు అడవులయందు రయితులు వారి పశువులను మేపుకొనుటకును అడవి నుండి కొన్ని విధములైన కనవులను కట్టెలు సాము నీయకనే ఉపయోగించుటకును మైసూరు రాజ్యాధికారు లనుజ్ఞ నొసంగిరి. వర్తనపటి హులికలు బిసి మునేశ్వర బెట్ట అడవు లందును పుల్లనను తీసికొనియును తీసికొనకు నీ విధముగానే పశువులను కట్టెలకును ఏర్పాటులు చేయబడినది. నిర్ణయించిన అటవీప్రదేశములందుగల గ్రామములకు కొంత అటవీప్రదేశము గ్రామోపయోగమునకై నియమింపబడినది.

మైసూరునందు గ్రామస్థులు వారికి వీలైన అడవినుండి తక్కువ ధరలకు కలపను తెచ్చుకొనుట కధికార మియ్యని పాలకులనుగోరిరి. కొన్ని గ్రామములకు అడవులు నియమింపబడి యున్నవి. అక్కడను తక్కువ ధరలకు కలప రయితులకు దొరకుచున్నది. వీలైనచోట్లనుండి తెచ్చుకొనుట కంగీకరించుటవలన సమీపమునందున్న గ్రామముల కిబ్బందియును అడవులకు నష్టమును గలుగును. మైసూరు పాలకులు ఈ హక్కును నిచ్చుటకు వీలు లేదనియును ప్రత్యేకవిచారణను జేసి అనంతరమైన విషయములందు సంతకముచేయుట యుచిరమనియును నిర్ణయించిరి.

దక్షిణ హిందూదేశ వాణిజ్య సంఘమువారు రాజ్యాంగ విషయములందు కూడ తోక్తము కలుగజేసికొందు రని పారిశ్రామిక పంచాయితీ సభవారి యెదుట సర్. వి. హంటరు గారు తమ సాక్ష్యములో జెప్పిరి. తూర్పు ఇండియా సంఘమును మనమునం దుంచుకొనుటచే గాబోలు వీరు రాజకీయ వాణిజ్య విషయముల భేదమును పాటింపజాలక పోయిరి. ఆంధ్రులు ఆంధ్రులందలములకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయముగాని ప్రత్యేక దేశీయ మహాజనసభాసంఘముగాని కోరినపుడు అఖిల భారత దేశమునకు హోమరూలు కావలెనని కొలెను ద్రావిడసోదరులు అధ్యంతరము చెప్పుచుండుట గూడ నిట్టి చర్యలైకల్యమునే యుచియున్నది దీని ఆంధ్ర పేట్రీటులు పత్రిక వ్రాసినది.

యుద్ధవిషయమున పనినిచేయుటకు కూలీలు కావలసి యుంటున్న సందర్భము వలయాధ్యక్షులకు ఆత్యంతసరముగా కావలసిన కొద్దిమందితప్ప యితరులెవ్వరును కూలీలై పరదేశములకు పోగూడదని ఇండియా దొరతనమువారు దేశరక్షక శాసనము క్రింద ప్రకటించిరి. ఈ చట్టము లక్షణములులోనికి వచ్చును. “దేశరక్షక శాసనమున కక్షసాలియేవక” చట్టములలో 16. బి. అని యీక్రింది విషయమును చేర్చవలెను. “హిందూదేశము నుండి యెవ్వరుగాని రాజ ప్రతినిధిగాదే చేర్చవలబడిన యుద్ధోగియుల సమ్యుతిలేక కూలీలొరకై పరదేశములకు పోగూడదు. కూలీ అనగా 1908 వ సంవత్సరపు కలగ శాసనములో 2వ అధ్యాయములో చెప్పబడిన కూలీ” అని గజెటులో దొర తనమువారు ప్రచురించిరి.

బొరాయిత్తూరు నివాసి జాతిరాము పగమానిక్ అను నతడు జమీందారు అని పిలిపించుకొను నధిలాసు కలవాడై యుండెను. కొంత ద్రవ్యమును చేతబట్టుకొని కలకత్తాకు బోయి ఏడయిన ఒక జమీందారుకమునకు దొరకు నా ఆవి అలి పూరుకలెక్టరు కచేరిలో విచారించెను. కలకత్తాలో వెనకగా డగు ఒక ఏజంటు ఈతనిని కలిసికొనెను. ఒక పెద్దజమీనా సరు కూర్చెదనని అతడు ఆసక్తి పలుకారులు చాల సామును తీసికొనెను. కడపటిసారి తిరిగి 75 రూప్యములు కావలెనని ఆతడు జాబువ్రాయుగ జాతిరాంగారు ఇంతయు హెసముగా నున్నదని సందేహించి దరియాల్తు జేయగా ముద్దాయి కొనిపెట్టెదనని చెప్పినచేరుగల జమీ ఎక్కుడను లేదని నిశ్చయముగా తెలిసెను. తనివారమునాడు ముద్దాయిని బంధించుటకు కలకత్తా మేజిస్ట్రేటుగా ఒక వారంటును జారీ చేయించిరి.

సర్ జేమ్సు మెట్టరు గారికి బదులు సర్ హార్కోట్ బట్లరుగారిని సంయుక్త రాష్ట్రములకు లెఫ్టినెంటు గవర్నరుగ నియోజించిరన్న విషయము సంయుక్త రాష్ట్రమునందు తత్తరపాటు గావించెను. బట్లరుగారు తిరుగ ఆ రాష్ట్రము నకు వచ్చుటకు ఆరకాశము లేదని సంతోషించిన ప్రభుత్వోద్యోగు లందరికి నిపుడు నిశ్చయముగా ఉత్సాహ భంగ మయ్యెను. కాని వీరు తిరిగి వచ్చుటచే సంయుక్త రాష్ట్రమును బాగుచేయుటయును ప్రజల కష్టమును నివర్తించుటయు జరుగునని ప్రజలు ఊహించుచున్నారు. సర్ రెజిస్ట్రార్లు క్రాడక్కు గారు తమ సామర్థ్యమును జూపుటకు బర్యా రాష్ట్రమునంటి శాంతప్రసంగు రాష్ట్రమునకు గాక మరియొక రాష్ట్రమునకు నియమించ బడదగినది లభించలేదని పయోనిరుపత్రిక వ్రాసినది. బర్యాదేశమున నున్న కాలమున సర్ హార్కోట్ బట్లరు గారు పరిపాలనాసామర్థ్యము గల వారని పేరు గాంచినది దీదపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

చెన్నై పురి హైకోర్టువారి అధికారమును రాజధాని లో సగముభాగము ఆంధ్రదేశ మయినను ప్రధాన న్యాయస్థానమగు చెన్నై పురి హైకోర్టునందు గల 12 గురు న్యాయాధికారులలోను ఆంధ్రదేశీయు లొక్కరైన లేక పోవుట కడు శోచనీయము. ఇట్టిక యాంధ్రులైన ఈపదవికి నియమింపకుండుట ఆంధ్రదేశమునకు గొప్ప అన్యాయము. న్యాయమూర్తి పదవి కర్తవ్యగల ఆంధ్రమహాపురుషుడు లొక్కరును లేనిచో చింతలేదు. కాని అట్టి పదవి కర్తవ్యలేనవారు అనెనులు మన ఆంధ్ర దేశమందు కలరు. ఎక్కడకో దూరముగ పోనెల! ఈ హైకోర్టునందే 10 సం॥ నుండి భారీపురుగా బరిచేయుచు పేరు ప్రఖ్యాతి గాంచిన టంగుటూరి ప్రకాశం గారు సమర్థులు కారా ? వీరిని నియోజింప గూడదా? వీరు సీమకు పోవుటకు పూర్వము రాజుపహేంద్రవమునందు సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదియని పేరు గాంచియుండిరి. ఆంధ్రదేశమున కేగి భారీపురు పరీక్షయందు కృతార్థులై వచ్చిపిమ్మట మదరాసు హైకోర్టులోనే న్యాయవాదమును చేయ ప్రారంభించిరి. అది మొదలుకొని తెలుగు జిల్లాలకు సంబంధించిన దావాలలో హైకోర్టులో వీరి విశేషముగా బరిచేయుచుండిరి. న్యాయమూర్తి పదవిని బడయగోరు వారికుండవలసిన లక్షణములు, న్యాయశాస్త్ర ప్రవీణత, స్వాతంత్ర్యముతోగూడ కొన్ని అభిప్రాయము, సమంజసుబుద్ధి, ఓర్పుతో గమనించెడు శక్తి మున్నగు సుగుణములన్నియు వీరియందు సంపూర్ణముగ గలవు. కాంతిచిత్తయును సుప్రసిద్ధమైన యుక్తయుక్త జ్ఞానమును వీరిని ఆశ్రయించియున్నవి. ఇట్టి సమర్థులగు చెన్నై పురి హైకోర్టులో న్యాయమూర్తి పదవికి వీరు ఆంధ్రదేశీయ న్యాయాధిపతిగా వీల నియమింపబడ లేనో దురాహ్వయగ నున్నది. ఇందులకు ప్రకారముగానే కొంతవఱకు ఉద్ధరివాదులని తోచుచున్నది. ఏలయన రెండుగ దొరతనము వారి మందిరమునకు బోవు నర్హులగు వీరికిలేదు ! రెండవవిషయము వీరియోగ్యతను వెల్లడించుచు అధికారులకు నిఘాన్న చేయ జాలిన మహావీరుల ప్రాణేయుని వీరికిలేదుగానని వీరు వెనుకబడియుండ వలసి కచ్చె చని ఆంధ్ర పేట్రీటులు పత్రిక వ్రాసినది.

(686) భాషా సేవక సంఘము.

202 MINT STREET, MADRAS.

ఈసంఘమువారు ప్రచురించుచున్న గ్రంథములు.

(1) వేదవనిద్రలేమట వెల ప్రతి 1-కి రు	0-4-0
(2) దంతధావనము	0-4-0
(3) స్నానము	0-4-0
(4) విభూతి, తిలకము, పసుపు	0-4-0
(5) వస్త్రధారణము	0-4-0
(6) ధ్యానము	0-4-0
(7) ఆహారము	0-4-0
(8) ఆశ్రమచతుష్టయము	0-4-0
(9) బ్రహ్మచర్యము	0-4-0
(10) పక్షిశిక్షలు	0-4-0
(11) ఆభరణాలంకారములు	0-4-0
(12) గార్హస్థ్యాశ్రమము	0-4-0
(13) నాటకములు	0-4-0
(14) నిద్ర	0-4-0
(15) వానప్రస్థాశ్రమము	0-4-0
(16) వ్యాయము	0-4-0
(17) గర్భశిక్షి	0-4-0

అభినవ భీమసేనుడగు
ప్రా॥ రామమూర్తి నాయడు గారు
త్వరలో రానున్నారు.

ఈ క్రింద వివరింపబడిన ప్రదేశములలో తమ అత్యుత్తమ దేహబల ప్రాధిమ్యము ప్రదర్శించెదరు. కావలి కాకినాడ
బంగోలు పిఠాపురము
బాపట్ల తెనాలి తుని
గుంటూరు (683) ఎలమంచి
బెజవాడ అనకాపల్లి
ఏలూరు విశాఖపట్నము
రాజమహేంద్రవరం విజయనగరము

అద్భుతనివారిణి. 126

ప్రాఫెసర్ జేమ్సుగారి
ఎలెక్ట్రో టానిక్ పెరల్సు

ఇది బలహీనులకును నీరసులకును, నిద్రలేకుండుట, జ్ఞాపకము తక్కువగు, మెదడు దిమ్మగా నుండును.

వనియందెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సత్తున బలహీనులు, ఆయాసము శుక్లవస్థయు పోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు, గుమాస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు మొదలగు వారికి ప్రశస్తమైనందు; బలమును గలిగించును. అనేక వేలయంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తూ ఒకమాస పరీక్షింపును.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 " " " 2-0-0

నవీనము ! నవీనము !!

ప రి మ శ ద్ర వ్య ము ల రా జ
ఆప్టో డిట్ బహారే

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముండునట్టి అపూర్వ నాసనమును కలదు. ఆలోకహీన సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయి వైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన వనము మధ్యలోనుంటే యెంత సుఖమయిన వాసనను ఆరు భవింప వచ్చునో అంత ఆరుభవింతురు. ఇతర నాసనలు యే సేని యుండినా యీ ఆటోడిట్ బహారే యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపును.
వెల 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0. 8-0 } వి. పి. చార్జి
1 డ్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0.12-0 } రూ. 0.4-0
1/2 ఆవున్నబుడ్డి 1-కి ,, 2. 0-0 } ప్రత్యేకము.
ఆంగ్లో యుండియకొ డ్రాగ్ అగ్రు తెమికిలో కంపెనీ.
సెం 155, బహుమనీసు టిగి, బొంబాయి.
ప్రకాశము యేదలంగున మోహతా పురుషోత్తమ ముద్రిత,
సెం 155, బహుమనీసు టిగి, బొంబాయి.

The Glory of Man is his
STRENGTH

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.
Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hyparæmic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago, U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) Patented all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients.
Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man.
Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested (669)

or free descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika" to the—
ECTREUSS (A. P. DEPTT) SOLE AGENCY FOR THE EAST, BATALA India.

బాదాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక్ నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

అతడు భృత్యుల రక్షణమున జనించువాడౌను అతడు కిరీటమునంటి మండు. మరుపులను, మచ్చలను గ. డమాలను తుండ్లను, ప్రాతకొప్పలను అన్ని విధములవలన గలగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

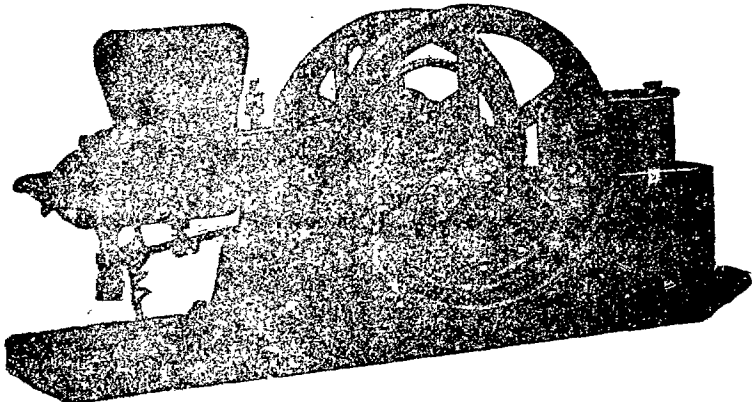
మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

వనాపధిసారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యకచ్చినను అన్ని విధములైన రోగములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారణబంధమును నొప్పలను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరాశోగ్యమును గలగు జేయును. 16 శోబాలకర మందులకు 4 పౌండుల బుడ్డిలలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తెటరు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144. No. 2. BOMBAY.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల—విద్యా ప్రవృత్తి.	వికభాషాలిపి ప్రశంస
ఇది శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే	ఇది కన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము.
ప్రచురించినది. వెల 0—4—0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.	వెల 0—4—0 పోస్టేజీ అధికము.
ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.	

“ఆమెక్ కో” యంత్రములు క్రూడ్ పెట్రోలుతో నడుపబడును.

ఈ యంత్రము నడపుటను నీపిల్లవాడు అయిదునిముసములలో నేర్చుకొనగలడు చిన్న యంత్ర సహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారుచేయించబడినది. పంపులను, రంపపు యంత్రములను, బియ్యపుమరలను సోడా ఫేక్టరీలను, అచ్చుయంత్రములను మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అద్భుతముగ నడపగలడు.

వెల అతిసులభము, పనిచేయించుట కగు వ్యయములును చాల తక్కువ. 1½ మొదలు 6 బి. హెచ్. పి. వరకు రకమువారిగా మా వద్ద స్థాకులో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును. వెలులు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మా కిల్లు వ్రాయుడు.

బెస్ట్ అండు కంపెనీ లిమిటెడ్డు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు

327

పోస్టుబాక్సు నెం. 63 మదరాసు.

ఇందుమతీ పరిణయము.

మహారాష్ట్రాటి కృతాంధకావ్యము రు. 0.10-0

అప్పారాయ యశస్విద్రాదయము

సంస్కృతాలంకారకావ్యము రు. 2.0-0

వైకృంతిని వికలములను నీచనిని పుట్టుకును, పుట్టక

భాగము గావలయును, మునుపటి సమాఖ్యలకు లభించినది

మేనేజరు, మాన్యుస్క్రిప్టు యంత్రము

638

మాన్యుస్క్రిప్టు, కృతాంధకావ్యము

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

వ్యయముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయ చర్చ

ప్రంథకర్త:— డా॥ జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ

విశ్వవిద్యాలయము, కర్నూలు, వెల రు. 0.2-0.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

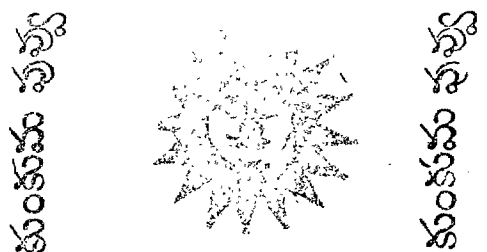
పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

శ్రీ పరమానందయ్య కథలు.

ఎల్లవారును కొంత కొంత పుక్కిటి పురాణముగా వినియున్న యీ కథలు మిక్కిలి అద్భుతమును వినోదకరములును నీతిబోధకములునునగుట తెలిసినవిషయమే. ఇందు గురువునకు శిష్యులందు గల ప్రేమ, అనుగ్రహము, వారి వృద్ధికోరికలైన పాటు మొదలగు గుణములును, శిష్యులకు గురువు నందుగల భక్తి, శుశ్రూష, కార్యనిర్వహణ మందు విడువనిపట్టు, పరస్పర సౌభ్రాత్రము మొదలగు గుణములును సర్వజన సుబోధకముగా హాస్యరసమునకు దగిన వినోదశైలిని వర్ణింపబడి యున్నవి. ఇది చదువుట కారంభించినది మొదలు ముగించు వరకు నవ్వుపుట్టించుచునేయుండును. వెల 0-2-0.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అనండు కో,
(285) ఆంధ్రా ముద్రాలయము, మద్రాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాక డెస్కు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(53) 21. హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

గ్యాలీన్ మోటారు పాతశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని బాగుచేయగలగుటకును తరిపీయను నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో ఏయే భాగములు ఏయేపనులుచేయునో అవి చెడి పోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యీయంత్రముల నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈ పాతశాలలో, యూరోపియన్ దొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటు వారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించిపంపబడును. అండులకు ఫీసు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు ఏప్రిలు నెల 1 వ తేది నుండి ప్రారంభమగును. క్లాసులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 31 వ తేదిని గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును. పాఠశాల విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తావోగంగ బడును. ఈ క్రింద నుదాహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.

(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Galley & Co., 149, Broadway Madras.
Telegraphic Address:— "GALY" Madras.

మోటారు బస్ సర్వీసు.

ద్రాక్షరామమునండి, } విక్రయోలునండి,
విక్రయోలునకును, } ద్రాక్షరామమునకును.

ఇందువలన సమస్తమైన జనులకు తెలియ పరచక మేమునగా విక్రయాల ప్రేషను నుండి ద్రాక్షరామమునకును, ద్రాక్షరామము నుండి విక్రయాల ప్రేషనునకు పోవుటకును ప్రయాణికులను ప్రతి రైలునకు తగు సమయములలో చేర్చే లాగున మోటారుబస్సు తగు సులభమైన రేట్లలో వడలింపుటకు మేర్పాటుచేయడ మైవది.

696 ఇంగ్లీషు పైకిల లింగు మోటారు
ఇంజనీరింగు కంపెనీ, కాకినాడ.